

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda ana və 2 yaşlı oğlu yoxa çıxıb
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 11 aprel 2016-cı il Bazar ertəsi № 76 (6397) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Azərbaycan əsgəri Sərkisyanı müxalifət liderinin ayağına göndərdi

Düşmən ölkə acınacaqlı durumdadır; Ermənistan Qarabağ münaqişəsinin mərhələli həll planına qayıda bilər

yazısı səh.3-də

İlqar Məmmədovun azadlığa çıxma şansları artır

yazısı səh.10-da

Birinci rübün iqtisadi yekunları nə deyir? - ekspertin şərh

yazısı səh.3-də

Övliyələrin cəddinə and verib pul qazanan gənclər

yazısı səh.14-də

4 günlük savaş nə göstərdi, Rusiya silahı üstündür, yoxsa...

yazısı səh.4-də

"Altes Group"la dünya çempionunun çəkişməsi bitmək bilmir

yazısı səh.10-da

Ermənistanda panika: Gümrü hərbi bazasında nə baş verir?

yazısı səh.9-da

Pərviz Həşimli:

"Türmədən çıxıb evə girəndə qızım məni görüb xeyli ağladı..."

yazısı səh.7-də

Şadlıq evləri böhrandan çıxır

yazısı səh.14-də

Gənc müğənni Leyla Ramazanlı:

"Necə ildir mən də şəhid atamın acısıyla yaşayıram"

yazısı səh.13-də

Mağazalardakı saxta və həqiqi qidaları necə ayırd etməli? - Araşdırma

yazısı səh.15-də

Bir millət, iki dövlət - tək hədəf...

QARABAĞDAKI QƏLƏBƏDƏ TÜRKİYƏ

"İZİ" - DÜŞMƏN VƏ HAVADARI TƏLAŞDA

Ordumuzun blits-zəfəri qardaş ölkənin regiondakı gücünə güc, nüfuzuna nüfuz qatıb; Türkiyə ilə hərbi müttəfiqliyin ən yüksək fazaya keçməsi üçün indi artıq heç bir maneə qalmır...

musavat.com
Toğrul İsmayil

yazısı səh.5-də

Türkün düşmənləri Almaniyada təşkilatlanır

Ermənistan rəhbərliyinin göstərişi ilə Avropada məskunlaşmış erməni və PKK təmayüllü kürdləri Azərbaycanla savaşa hazırlayırlar; Qarabağı PKK silahlıları üçün də məzar etməli...

yazısı səh.8-də

Əli Kərimlinin evi qarşısında yenə aksiya keçirildi

yazısı səh.4-də

Qüdrət Həsənzadə:
"Ermənistan 3 ay vaxt verilməlidir"

yazısı səh.6-da

Elxan Şahinoğlu:
"Rusiya vaxt udmağa çalışır"

yazısı səh.4-də

Türkiyədə öldürülən 7 PKK-çı snayper Ermənistan ordusunun xüsusi təyinatlısı çıxıb

Türkiyənin cənub-şərqində PKK terror təşkilatına qarşı antiterror əməliyyatlarında zərərsizləşdirilən 7 snayper atıcısının Ermənistan ordusunun xüsusi təyinatlıları olduğu müəyyən edilib (APA). Türkiyənin "Vatan" qəzetinə istinadən verdiyi məlumata görə, terror üzrə ekspert, istifadə olan hərbiçi, Maltəpə Universitetinin professoru Mesut Hakkı Çaşın deyib ki, ermənilərin ASALA terror təşkilatı ilə PKK terror təşkilatı arasında dərin bağ var.

M. H. Çaşın bildirib ki, PKK-nın bəzi birlikləri ASALA üzvlərindən təşkil edilib: "Əldə etdiyim məlumata görə, son 3 ay ərzində döyüşlərdə ölənlər PKK snayper atıcılarının 7-i Ermənistan ordusunun xüsusi təyinatlısı olduğu müəyyən edilib. Hətta zərərsizləşdirilən erməni əsgərlərinin Ermənistana göndərilməsi Ermənistan ilə PKK arasında problemə çevrilib". Ekspert qeyd edib ki, PKK, PYD və ASALA-nın məqsədi hazırda dünyanın 17-ci ən böyük iqtisadiyyatı olan Türkiyənin 2023-cü ildə dünyanın ən böyük 10 iqtisadiyyatı sırasına daxil olmasının qarşısını almaq, Türkiyənin böyüməsini əngəlləməkdir.

"Cərimə ilə təhsilə həvəs yaratmaq mümkün deyil"

Firudin Cəlilov: "İnsanlara savadlı olmağın əhəmiyyətini başa salmaq lazımdır"

Azərbaycanda 4 ay əvvəl qüvvəyə minmiş, övladının məktəbə davamiyyətsizliyinə görə valideynin cərimələnməsini nəzərdə tutan cəza ləğv edilir. Bununla bağlı İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 189-cu maddəsinin 2-ci bəndinin ləğv edilməsi barədə qanun layihəsi hazırlanıb.

Layihədə bildirilir ki, "Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi səbəblər istisna olmaqla, dünyəvi icbari ümumi orta təhsil üzrə dərs gününün şagird tərəfindən bir ay ərzində 7 gündən çox buraxılmasına görə valideynlər və ya onları əvəz edən şəxslər yüz manat məbləğində cərimə edilir" məzmunlu bənd ləğv edilir.

Xatırladaq ki, bu bənd 2015-ci ilin dekabrın 2-də həmin vaxt qüvvədə olan İnzibati Xətalər Məcəlləsinə 51.1-1 maddəsi olaraq əlavə edilmişdi. Bu il martın 1-dən qüvvəyə minən yeni İnzibati Xətalər Məcəlləsində 200-dən çox əlavələrin olması səbəbindən bir sıra maddələrin yeri dəyişdiyi üçün müvafiq bənd də 189.2 maddəsi olaraq təsbit olunub. Layihə Milli Məclisin aprelin 15-də keçiriləcək iclasında müzakirəyə çıxarılacaq.

Bəs belə bir qərarın 4 ay sonra ləğvi nə ilə bağlıdır? Sabiq təhsil naziri Firudin Cəlilov bildirdi ki, təhsilə yanaşma könüllü olmalıdır: "Təhsil elə bir şeydir ki, bu könüllü olmalıdır. Sovet dönəmində icbari təhsil var idi ki, hamı oxumalıdır. İndiki şəraitdə isə elə ailə var ki, uşağını oxutmağa imkanı olmur. Qış vaxtı, küçələr pəlçiq olanda uşağına ayaqqabı ala bilmir ki, o məktəbə getsin. Bu insan imkansızlıq ucbatından uşağını məktəbə qoya bilmir, üstəlik cərimə ödəməlidir?! Ona görə də insanlarda oxumağa həvəs oymaq lazımdır. Onlara savadlı olmağın əhəmiyyətini başa salmaq lazımdır. Cərimə ilə bu mümkün deyil. Buna görə də bu qanunun ləğv olunması mənə elə gəlir ki, daha məqsədə uyğundur. Demək istəyirəm ki, insanlarda təhsilə meyli olmalıdır ki, hətta ən ağır şəraitdə belə, valideyn uşağını məktəbdən kənar saxlamasın. Amma indi elə bir şəraitdir ki, hər ailəyə fərdi yanaşmaq lazımdır. Hamıya eyni ölçü ilə yanaşmaq mümkün deyil. İndi məktəbi qurtaranlar institut dalınca, institut qurtaranlar isə elm dalınca getmək istəyirlər. Çünki müəllimin, həkimin gün-güzəranını, hansı maaşla dolandığını görürlər".

□ Günel MANAFLI

Jurnalistlər şəhidləri yad etdi

Jurnalistlərin yaşadığı "Jurnalistlər binası"nda Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərdə gedən döyüşlərdə şəhid olanların xatirəsi yad edilib. Musavat.com-un məlumatına görə, "Jurnalistlər binası"nda ehsan verilib.

Mərasimdə deputat, Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov, deputat Qənirə Paşayeva və çoxlu sayda jurnalistlər, media kapitanları iştirak edib. Deputat Qənirə Paşayeva çıxışında şəhidlərin Vətən üçün xidmətlərindən, Azərbaycan

ordusunun qüdrətindən də və şəhidləri xatirəsini əzizləyib. O, jurnalistlərə son tutduqlarına görə minnət savaqlardakı fəaliyyətlərinə dərinlikini bildirib.

Ağcabədi sakini özünü yandırdı

Ağcabədi sakini özünü yandırdı. APA-nın məlumatına görə, hadisə rayonun Hındarx qəsəbəsi ərazisində baş verib. Qəsəbə sakini Həsənov Ziyaməddin Məhərrəm oğlu məşinməndəki ehtiyat saxladığı benzinlə özünü yandırdı.

Yanığ xəsarəti alan Z.Həsənov Ağcabədi Mərkəzi Rayon xəstəxanasına yerləşdirilib. Xəstəxanadan sayta verilən məlumata görə, yaralının həyati təhlükəsi yoxdur. Z.Həsənov ilkin izahatında həmkəndlisi Azər adlı şəxs ona məxsus olan torpaq sahəsində qanunsuz qazıntı işləri apardığı üçün etiraz əlaməti olaraq özünü yandırdığını bildirdi. Faktla bağlı Ağcabədi Rayon Polis Şöbəsi araşdırma aparır.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!
 Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.
Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

"Ermənilər qardaşımın burun-qulağını kəsmişdi" - politoloq

"Ermənilər qardaşımın gözlərini oymuş, burun və qulaqlarını kəsmişdilər". Axar.az xəbər verir ki, bu sözləri hüquq professoru və politoloq Fərhad Mehdiyev erməni vəhşiliyi ilə bağlı danışıqlarında qeyd edib. O bildirib ki, 1992-ci ildə qardaşı Qarabağ döyüşlərində şəhid olub:

"Bütün soydaşlarımız bilir ki, ermənilərə nifrətim sonsuzdur. Məni yaxşı başa düşməyiniz üçün, istəmədən də olsa, deyərim: qardaşım mərd döyüşçü, kəşfiyyatçı olub. Onların kəşfiyyat dəstəsindən ermənilər çox qan ağlayıb. Qardaşım erməni işğalı altında olan torpaqda 1992-ci ildə şəhid oldu və nəşi orda qaldı. Ermənilər onun gözlərini oymuş, burun və qulaqlarını kəsmişdilər..."

Politoloq bütün bunlara rəğmən, bu vandalizmə qarşı olduğunu bildirdi: "Bunun adı vandalizmdir. Ermənilər xırda, səviyyətsiz, mədəniyyətsiz bir xalqdır. Avropalıların bir-biri ilə müharibələrə baxsanız, zabit şərəfi, zabit sözü, hərbi şərəfi kimi məsələləri müşahidə edərsiniz. Əsir düşmüş düşməne işgəncə verilməz, aşağılanmaz. Onu əsir düşmədən əvvəl öldürə bilərsiniz. Amma əsir düşəndən sonra, ona qarşı sərt olsa da, yenə insan kimi davranılmalıdır. Meyitlərə gəldikdə, bu məsələni 1949-cu ildə bağlanan 4 konvensiyadan biri tənzimləyir. Meyitlər üzərində təhqiredici hərəkətlər etmək olmaz. Zətan onun hesabı Allaha qalıb. Bizim işimiz düşməni zərərsiz hala gətirməkdir".

Politoloq Xocalıda erməni vandalizmini də xatırladı və Xocalı şəhidlərinin nəşi üzərində ermənilərin təhqiramiz hərəkətlərini, insanlığa sığmayan əməllərini vurğulayıb, sosial şəbəkə istifadəçilərinin bu dəhşətə layiq qisas hissələrini anladığını bildirdi: "Ancaq onlar heyvanlıq ediblər və bu onların zülmü və vəhşiliyidir. Biz isə öz ədalətimizi, mədəniyyətimizi hər zaman göstərməliyik. Biz mədəni xalq olmağımızdan üz çevirə bilmərik".

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!
- İtən il qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı sıldığıdan sonar abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tiraajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.
 - Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil, **Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir: Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22**
 - Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur

Ermənistan İsraildən Azərbaycana silah satmamağı tələb edib

Ermənistanın Misir və İsraildəki səfiri Armen Melkonyan bu ölkənin Xarici İşlər Nazirliyinə (XİN) etiraz notası təqdim etmək üçün ötən həftə Yerusəlimə gəlib. "Report" xəbər verir ki, bu barədə yerli "Haaretz" qəzeti yazıb. Məlumatına görə, XİN-in "Avrasiya" şöbəsinin rəhbəri Dan Oriyanın aldığı sənəddə Azərbaycana silah tədarükünün dayandırılması tələbi yer alıb.

XİN-dəki yüksək vəzifəli mənəbin nəşr verdiyi məlumata görə, sənəddə, xüsusilə Azərbaycan tərəfinin İsrailin IAI şirkətinə məxsus "Harop" pilotsuz uçuş aparatından istifadə etməsi qeyd olunur. "Haaretz" yazır ki, Melkonyan İsrail diplomatları ilə söhbətinin məzmunu barədə məlumat verməkdən imtina edib. Eyni zamanda o, qəzetin məlumatında göstərilən detalları da təkzib etməyib. İsrail XİN-in mətbuat xidməti bu barədə şərh verməkdən imtina edib. Qeyd edək ki, 2012-ci ildə Azərbaycan və "Israel Aircraft Industries" (IAI) şirkəti arasında "Harop" kamikadze-dronlarının tədarükünə dair böyük müqavilə imzalanıb.

İsveçdə müsəlman məktəbini yandırdılar

İsveçin Malmö şəhərində naməlum şəxslər müsəlman məktəbini yandırdılar. Virtualaz.org bildirir ki, bu barədə Svt.se telekanalı məlumat yayıb. Yanğın şənbə günü saat 23 radələrində baş verib.

Həmin vaxt ərazi yaxınlığında patrul xidmətində olan polis əməkdaşları partlayış səsi eşidiblər. Hadisə şahidi olan polisler şübhəli şəxslərin ərazini necə tərk etdiklərini görüblər. Polisler cinayətkarları təqib etsələr də, onları yaxalaya bilməyiblər. "Biz hələ də hadisə yerini tərk edən avtomobili axtarıq" - Malmö polisinin mətbuat xidmətinin nümayəndəsi bildirib.

Ermenistan prezidenti Serj Sarkisyan aprelin 9-da ölkənin sabiq prezidenti Levon Ter-Petrosyanla görüşüb. Təvəzükar ölkənin rəhbərinin atdığı addım dünya mediasının əsas xəbərlərindən birinə çevrilib. Görüş Petrosyanın təşəbbüsü ilə onun evində baş tutub.

"Bir saatədək davam edən söhbətdə istisna olaraq təmas xəttində son hadisələr, danışıqlar prosesinin perspektivləri və milli konsolidasiyanın vacibliyi müzakirə edilib", - deyə Sarkisyanın mətbuat xidmətinin məlumatında bildirilir.

Sarkisyan 1998-ci ildə o zaman milli təhlükəsizlik naziri olarkən özündən əvvəlki prezident Robert Köçeryanla birlikdə Ter-Petrosyanın devrimində iştirak edən əsas fiqurlardan biridir. Onun son anda hazırda müxalifət lideri olan Ter-Petrosyanla qəfil görüşü düşmən ölkənin 4 günlük savaştan sonra nə qədər acınacaqlı durumda olduğunun bariz sübutudur.

Dağlıq Qarabağın Petrosyanın prezidentliyi dövründə işğal olunduğu heç kəsə sirr deyil. Petrosyan torpaqlarımızın işğalında iştirakçı olmasına baxmayaraq, hakimiyyətinin sonlarına yaxın Dağlıq Qarabağ probleminin mərhələli şəkildə həllinə razılışmışdı. Əksər ekspertlər məhz bu amilə görə onun hakimiyyətdən uzaqlaşdırıldığını keçən 18 illik zamanda daim söyləyiblər.

Politoloqlar Sarkisyanın Ter-Petrosyanla görüşündən sonra Ermənistanın münafiqşənin mərhələli şəkildə həllinə yenidən qayıtdığını düşünür. Azərbaycan ordusunun qətiyyəti, rəşadəti nəticəsində düşmən ölkə rəhbərinin müxalifət lideri ilə görüşməyə məcbur olduğu ortadadır.

Azərbaycan əsgəri Sarkisyanı

"Müxalifət liderinin ayağına göndərdi"

Düşmən ölkə acınacaqlı durumda; Ermənistan Qarabağ münaqişəsinin mərhələli həll planına qayıda bilər; **Şahin Cəfəri**: "Sarkisyan məsuliyyəti müxalifətlə bölüşmək istəyir..."

Politoloq Şahin Cəfəri hesab edir ki, Sarkisyanın son addımının ciddi səbəbləri var: "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesi hazırda yeni mərhələyə qədəm qoyub və danışıqlar intensivləşib. Aydın ki, münaqişənin həlli üçün hər iki tərəf müəyyən güzəştlərə getməlidir. Azərbaycanın güzəştləri bağlı qapılar arxasındakı danışıqlarda öz şərtlərini müəyyən qədər yumşaltmaqdan ibarət ola bilər. Həll planının hansı tərəfin maraqlarına daha çox cavab ve-

rəcəyindən asılı olmayaraq, Ermənistanın güzəştləri isə Azərbaycanın addımlarından fərqli, gözle görünən olacaq. Söhbət Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılmasından gedir. Yeni Azərbaycan ordusunun hansısa əraziləri tərk etməsi nəzərdə tutulmur, Ermənistan ordusu isə Dağlıq Qarabağın ərazisindən daha böyük olan ətraf ərazilərdən çıxmalıdır".

Ş.Cəfəri son proseslərdən sonra Ermənistanda daxili etirazların baş qaldırma ehti-

rib və təcrübəli dövlət xadimi olan sabiq prezidentin fikirlərini öyrənib. Böyük ehtimalla, digər eks-prezident Robert Köçeryanla da görüş-məsləhətləşmə keçiriləcək".

Politoloq erməni cəmiyyətinin maraqları baxımından bu görüşün düzgünlüyünü də vurğuladı: "Məsələyə Sarkisyanın və erməni cəmiyyətinin maraqları baxımından yanaşdıqda, bunun düzgün addım olduğunu görə bilərik. Sarkisyan bütün narazılıqları, qarşılıqlı nifrəti unudaraq müxalifət liderinin ayağına getdi. Ter-Petrosyan isə haqqı tapdanan, 1 mart 2008-ci il hadisələrində tərəfdarlarının qanı axıdılan lider olmasına rəğmən, Sarkisyanı qəbul etdi. Çünki Qarabağ məsələsi milli məsələdir. Həll prosesində cəmiyyətin dəstəyini almaq və ümummilli mövqe formalaşdırmaq zəruridir. Şübhə yoxdur ki, hazırda Sarkisyan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 5 rayonu boşaltmaqla bağlı beynəlxalq təzyiq var. Bu tələbləri istər yerinə yetirmək, istərsə də, rədd etmək üçün Sarkisyanın ciddi daxili dəstəyə ehtiyac duyur. O, indi bu dəstəyin axtarışındadır. Həsab edirəm ki, Azərbaycan hakimiyyətinin də qərar vermək ərəfəsində analoji addım atıb, masada olan təklifləri müxalifətlə, ictimaiyyətlə bölüşməsi və cəmiyyətin dəstəyini alması məqsəduyğun olardı. Azərbaycan torpaqlarının taleyi barədə qərarı siyasi iqtidar təkbaşına verməməlidir. Bu, bütün xalqın orta qərarı ilə gerçəkləşməli olan məsələdir. Qarabağ məsələsində bütün cəmiyyətin konsolidasiyası və milli mövqeyə ortaya qoyulması zəruridir".

□ Cavanşir ABBASLI

Birinci rübün iqtisadi yekunları nə deyir?

Vüqar Bayramov: "İslahatlar həyata keçirilsə, müsbət nəticələr ola bilər"

Aprelin 9-da prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunmuş toplantısı keçirilib. Dövlət başçısı çıxışında əsas diqqəti cəbhədəki vəziyyətə və digər siyasi məsələlərə yönəltməyə, iqtisadi məsələlərə də toxunub.

Prezident bildirib ki, birinci rübdə ümumi daxili məhsul aşağı düşsə də, il ərzində bu sahədə artım proqnozlaşdırılır. İlham Əliyev "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin icrasının cədvəl üzrə getdiyini, bu strateji layihənin vaxtında icra olunacağını diqqətə çatdırıb. Dövlət başçısı bu dəfə hökumətə qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı ciddi tapşırıqlar verib.

Toplantıda ölkə başçısının qeyd etdiyi əsas məqamlardan biri paytaxtda və rayon mərkəzlərində yeni təşəbbüs olan sosial mənzillərin tikintisi layihəsinə başlanacağını olub.

Bundan başqa qeyri-neft sektorunun, xüsusən də kənd təsərrüfatının inkişafının önəmini vurğulayan ölkə başçısı qeyd edib ki, valyuta gəlirlərimizin azalmasını kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı ilə müəyyən dərəcədə kompensasiya etməliyə: "Kənd təsərrüfatının inkişafı bizim üçün həmişə prioritet olub, indiki şəraitdə bunun önəmi daha da artır. Ümumi dünya iqtisadi böhranına baxmayaraq, birinci rübdə

Azərbaycanda kənd təsərrüfatının istehsalı artıb - 2,7 faiz".

Dövlət başçısı ərzaq təhlükəsizliyi məsələsinin əsas prioritet olduğunu bildirərək, yaxın zamanlarda ölkənin özünü ərzaqla tam şəkildə təmin edəcəyini qeyd edib: "Bu məqsədlə son illər ərzində böyük işlər görülür və daha da böyük işlər görülməlidir. Fermerlərə dəstək verilir, subsidiyalarda yeni yanaşmalar təklif olunur. Əminəm ki, hər bölgə, rayon üzrə xüsusi bir subsidiya siyasəti aparılmalıdır. Çünki Azərbaycan çoxixlimli bir ölkədir. Doqquz iqlim zonanız var. Məxsus olaraq hər bir zona üçün xüsusi kənd təsərrüfatı məhsulları yetişdirilməlidir və hər bir rayonun, hər bir iqtisadi zonanın öz subsidiya paketi olmalıdır. Belə olan halda kənd təsərrüfatı ixtisaslaşmış şəkildə və daha böyük səmərə ilə inkişaf edəcək".

Ölkə başçısının çıxışında qeyd etdiyi məsələləri və ümumilikdə bu ilin birinci rübünün yekunlarını dəyərləndirən iqtisadçı ekspert Vüqar Bayra-

mov "Yeni Müsavat"a qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün lazım olan iqtisadi islahatlardan danışdı: "Birinci rübdə ümumdaxili məhsulun artım tempini qoruyub saxlamaq mümkün olmadı. Çünki birinci rübdə neftin dünya bazarında qiyməti aşağı düşdü, bu da nəticə etibarilə Azərbaycanda ümumi artım tempinə mənfi təsir göstərdi. Neft sektorunda 5 faizlik artımın qeyd olunmasına baxmayaraq, bu sektorda gəlirlərin azalması ümumi artıma mənfi təsir göstərdi. Yəni də Azərbaycan ixracatında neft əsas faktordur. Hətta neft

ucuzlaşdıqdan sonra belə, ixracatda neftin payı 85 faizdən çoxdur. Bu baxımdan neft yəni də iqtisadi artımı diqqətə edir. Bu baxımdan neftin dünya bazarında qiyməti Azərbaycan üçün həlledici olaraq qalacaq".

Ekspertin fikrincə, ölkə başçısının çıxışına diqqət çəkən məqamlardan biri də sosial evlərin inşasında başlanacağı oldu: "Bu, çox mühüm məqamdır. Sosial evlər o deməkdir ki, gənc ailə hər ayın axırında 150 manat ödəməklə, 2 otaqlı mənzilə sahib olmaq imkanı qazanacaq. Ötən il ölkə

başçısı ipoteka kreditləri və sosial evlər üçün 200 milyon manat vəsaitin ayrılması barədə göstəriş vermişdi. Həmin vəsait sosial evlərin inşasına imkan verəcək. Sosial evlər təkcə paytaxtda deyil, həm də rayonlarda tikiləcək ki, rayonlarda yaşayan vətəndaşlarımızın da mənzil probleminin həllinə müsbət təsir göstərsin".

V. Bayramov qeyd etdi ki, bu sahənin inkişafı üçün bölgələrdə məmurlar tərəfindən zəbt edilmiş torpaqların yenidən istifadəyə qaytarılmasına ehtiyac var: "Bu istiqamətdə də inzibati və təşviqədi tədbirlərin görülməyib bildirildi. İn-

zibati tədbirlər olaraq vergilərin tətbiq edilməsi, uzun müddət istifadəsiz qalan torpaqların həmin əraziləri zəbt edən məmurlardan və ya iş adamlarından alınması, bələdiyyələrin və ya dövlətin sərəncamına verilməsi, daha sonra isə fermer təsərrüfatlarının istifadəsinə verilməsini təklif edirik. Çünki həmin torpaqların böyük bir qismi kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaqlardır. Eyni zamanda istifadəsiz qalan torpaqlara vergilərin tətbiq edilməsini təklif edirik. Həmin torpaqların yenidən əkin fonduna qaytarılması aqrar sektor

üçün müsbət hal olacaq. 2 milyard manat vəsaitin sahibkarlara təqdim ediləcəyi gözlənilir. Burada da məqsəd sahibkarların dəstəklənməsidir. Xüsusən də inşaat sektoruna dəstək verilməsi, sosial evlərin inşası mənzil bazarına təsir göstərəcək və alıcıların bir qismi evlərin qiymətinin aşağı düşməsi prosesini daha da sürətləndirə bilər. Bütövlükdə, bu rüb iqtisadi baxımdan uğurlu olmadı, amma müşavirədə uzun müddət öncə qaldırılan və öz həllini tapmayan kifayət qədər aktual məsələlər qeyd olundu".

"Ölkə başçısının çıxışında yer alan prioritet məsələlərdən biri də daxili istehsalın artırılmasıdır"- deyən ekspert dolların möhkəmləndiyi dövrdə bahalaşmanın yumşaldılması üçün bunun önəmli olduğunu bildirdi: "Vətəndaşlar dolların bahalaşmasından ən çox qiymət artımlarına görə narahat olurlar. Ona görə də, yerli istehsal artırmaq lazımdır. Regionlarda icra başçıların iş adamlarına müdaxiləsini aradan qaldırılması vacibdir. Müşavirədə qeyd olunduğu kimi, iqtisadi zonaların yaradılmasına, rayonlarda yaşayan sahibkarlara güzəştli kreditlərin verilməsinə ehtiyac var. Yerli istehsalın genişləndirilməsi, id-xaldan asılılığın aradan qaldırılması indiki məqamda prioritet məsələdir".

□ Nərgiz LİFTİYEV

Qarabağdakı 4 günlük savaş zamanı qonşu Rusiya, xüsusən də onun KİV-ləri Azərbaycana münasibətini bir daha nümayiş etdirdi. Savaştan sonra isə siyasi-diplomatik fəallığını artıran Moskva indi də hansısa həll planından danışıq. Ancaq Rusiyaya inanmaq olarmı?

Politoloq Elxan Şahinoğlu görə, Kremlin fəallaşması heç də o anlama gəlmir ki, Rusiya münasibətinin ədalətli həllində maraqlıdır. "Hazırda Azərbaycan cəmiyyətində iki versiya üzərində fikirlər yürüdü. Birinci versiya ondan ibarətdir ki, Rusiya ordumuzun gücünü görüb və buna görə də münasibəti ədalətli həll edə bilər. Bunun üçün Ermənistanı təsir edib 5 rayonu Azərbaycana qaytara bilər. İkinci versiya bunun əksidir: Rusiya tələm-tələsik atəşkəs əldə edib, ordumuzun uğurlarının qarşısını alıb, prosesi uzatmaqla məşğuldur. İkinci versiyanın doğruluğunu göstərən fakt Medvedevin Bakı səfərindən sonra verdiyi açıqlama oldu. Türkiyənin bu məsələdə rolunun olması ilə bağlı fikirlər Azərbaycan əleyhinə işlədilmiş ifadə idi. Çünki biz heç kimin təhriki ilə hərəkət etmədik. Onun daha bir ifadəsi isə belə idi: "Əgər biz münasibəti həll edə bilmiriksə, necə var elə də qalsın". Bu fikirlər ondan xəbər verir ki, Rusiyanın doğru-dürüst bir planı da yoxdur və yenə vaxt udmaqla məşğuldur".

Ekspert münasibətin ədalətli həllinin Rusiyanın maraqlarına cavab vermədiyini də qeyd etdi: "Münasibəti həll olunarsa, Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri normallaşma mərhələsinə qədəm qoya bilər, Türkiyə-Ermənistan sər-

"Rusiya yenə vaxt udmağa çalışır"

Elxan Şahinoğlu: "Yorucu müharibəni davam etdirməliyik ki, işğalçı tərəf getdikcə zəifləsin..."

Elxan Şahinoğlu

hədləri də açılacaq. Nəticədə Rusiya Ermənistanı olan təsirlərini itirəcək. Bundan sonra nələr baş verə bilər? Azərbaycan tərəfi 5 rayonu şərtsiz azad edilməsini tələb edəcək. Erməni tərəf isə status məsələsini ortaya atacaq. Referendum məsələsi ortaya çıxacaq. Bu da danışıqların dalana dirənməsi deməkdir. Rusiyanın Ermənistanı təsirini azaldacağı mümkün deyil. Çünki Lavrovun və Medvedevin son açıqlamaları bundan xəbər verir. Lavrov deyir ki, 7 rayonu qaytarıla bilər, amma status məsələsi də həll olunmalıdır. Ermənilərin ən çox istədikləri də budur. Cəmiyyət arasında səhv fikirlər var. Guya Rusiyanın icazəsi olmadan

cəbhədə bir addım da ata bilmərik. Bu fikirlərin tam əleyhinəyem. Doğrudur, Moskvanın təsir imkanları çoxdur. Amma bu, o demək deyil ki, seyri mövqedə dayanmalıyıq. Əksinə, yorucu müharibəni davam etdirməliyik ki, işğalçı tərəf getdikcə zəifləsin. Müvəqqəti atəşkəs dövründə hər gün 2-3 işğalçı öldürülürsə, bu, düşmən tərəfə ciddi itkidir. Təsədüfi deyil ki, aprelin 9-da Serj Sarkisyan sabiq dövlət başçısı Levon Ter Petrosyanla görüşüb. Petrosyan o şəxsdir ki, baxmayaraq işğal onun dövründə olub, amma o, 90-cı illərdə mərhələləri həll planına razı idi. Onu indiki prezident Sarkisyan devirdi. O vaxt o, milli təhlükəsizlik naziri idi.

Onunla məsləhətləşirsə, demək, iki nüans ola bilər. Birinci, görünür Ermənistanı mərhələli həll planını müzakirə etməyə qərar veriblər. İkinci, Rusiyanın mövqeyinin qəflətdən dəyişə biləcəyindən olan qorxudur. Amma Rusiyanın Ermənistanı dəstəyinin azalacağını düşünürəm. Rusiya bizə silah satır, düşmən ölkəyə silahları peşqəş verir. Məqsəd hər iki ölkəni nəzarətdə saxlamaqdır. Bir dövlət başqa ölkədən hərbi texnika alırsa, istər-istəməz onun təsirində olur. Bizim üçün başqa bir təhlükə də var. Rusiya sülhməramlılarını Qarabağa yerləşdirə bilər. Çünki onlar ora girsələr, bir daha çıxmayacaqlar. Bu da Qarabağın tamam itirilməsi demək olacaq".

E.Şahinoğlu Azərbaycanın Rusiya ilə ehtiyatlı siyasət apardığını anlaşıqlı olduğunu da söylədi: "Rəy sorğuları aparılırsa, cəmiyyətimizin Rusiyaya inamının olmadığını görürük. Əksinə, torpaqlarımızın işğalının başında Rusiyanın dayanacağı düşüncəsi hakimdir. Bununla belə hakimiyyət Rusiya ilə sıx münasibətlərin tərəfdarıdır. Təəssüf edirəm ki, son günlərdə Qərbdən fəallıq görmədik. Bu, Rusiya üçün geniş

Əli Kərimlinin evi qarşısında yenə aksiya keçirildi

Aprelin 10-da da bir qrup gənc tərəfindən AXCP sədri Əli Kərimlinin evi qarşısında aksiya keçirilib. Trend-in məlumatına görə, aksiya iştirakçıları Əli Kərimlinin sosial şəbəkədə qeyd etdiyi antiazərbaycan fikirlərinə etirazlarını ifadə edərək müxtəlif şüarlar səsləndiriblər.

Aksiyada gənclər "Əli Kərimli rədd olsun Azərbaycandan!", "Vətən xaininin yeri zindandır!", "Əli Kərimli ilə eyni ölkənin vətəndaşı olmaq istəmirik!", "Ordumuzun uğuru Əli Kərimlinin faciəsidir!", "Bizə birlik lazımdır, xalq qarşıdurmağa səsləmə!" kimi şüarlar səsləndiriblər.

imkanlar, fürsətlər açıq. Bölgənin Rusiyanın təsiri altına düşməsi imkanları getdikcə artır. Lavrovun son açıqlamalarında Azərbaycanın Avrasiya və Gömrük İttifaqına qoşulması ilə bağlı fikirləri oldu. Əgər Rusiya Qarabağ münasibətinin həllində ədalətli mövqə tutsa,

ərazi bütövlüyümüz bərpa olunsaydı, Azərbaycanın hər iki quruma qoşulması problem deyil. Onsuz da bu qurumlar işləmir. Qazaxıstan prezidenti açıq şəkildə bu qurumları mənasız yerə yaratdıqlarını bəyan etdi".

□ Cavanshir ABBASLI

Savaş nə göstərdi, Rusiya silahı üstündür, yoxsa...

Hərbi ekspert: "İsrailin silahları daha keyfiyyətli və müasir üstünlüklərə malikdir..."

Ermənistanın baş naziri Ovik Abramyan Rusiyanı Azərbaycana silah satmamağa çağırıb. O bildirib ki, Rusiyanın Azərbaycana silah satması Ermənistanı müsbət qarşılanmır: "Rusiya bizim strateji müttəfiqimizdir. Ancaq xalqımız böyük ürək ağrısı ilə qəbul edir ki, o, Azərbaycana silah satır. Mən Rusiyanı Azərbaycana silah satmamağa çağırıram".

Erməni baş nazir onu da qeyd edib ki, onların narahatçılığına baxmayaraq, bu məsələ Rusiyanın daxili işidir.

Abramyandan iki gün əvvəl də Ermənistanın Müdafiə Nazirliyi Rusiyanın Azərbaycana silah satışını davam etdirməsinə münasibət bildirmişdi. Nazirliyin mətbuat katibi Artsrun Onvanisyan deyib ki, bütün bu

Üzeyir Cəfərov

baş verənlərdən sonra silah satışının davam etdirilməsi qəbul edilməzdir: "Cəbhə xəttində baş verən gərginlikdən sonra silah satışının davam etdirilməsi əxlaqsızlıqdır".

Aprelin 8-də Bakıda səfər

də olan Rusiyanın baş nazirinin müavini Dmitri Roqozin isə bildirib ki, Rusiya mövcud müqavilələrə uyğun olaraq Azərbaycana silah satışını davam etdirəcək: "Hər şey müqavilələrə uyğun olacaq. Hər iki ölkə

- Azərbaycan və Ermənistan strateji tərəfdaşımızdır".

Bunun bilavasitə aprelin 7-də Ermənistan prezidenti Serj Sarkisyanın Rusiyanın baş naziri Dmitri Medvedevlə görüşündə Rusiyanın Azərbaycana silah satmasından dolayı narazılığına cavab olduğunu söyləmək olar.

2015-ci ilin əvvəllərindən məlum oldu ki, Rusiya Azərbaycana T-90C tanklarının tədarükünü başa çatdırıb. Daha əvvəllər isə Rusiyanın "Rosoboroneksport" şirkəti bəyan edib ki, 2010-cu ildə bağlanmış sazişə əsasən, 2017-ci ilə qədər iri silah və texnika partiyalarının çatdırılması təmin ediləcək.

Bələliklə, Ermənistan heç cür qəbul edə bilmir ki, Rusiya müstəqil dövlət kimi kimə silah satmasında sərbəstdir və silahları Ermənistandan fərqli olaraq Azərbaycana niyə və yaxud havayı vermir, ölkəmizə ondan ötrü sərfəli iqtisadi-ticarət tərəfdaşdır. Nəhayət, bununla üstəlik, Rusiya öz kəsad büdcəsini doldurur. Ekspertlər bildirir ki, hətta Rusiya silah satışından imtina etsə belə, Azərbaycan öz hərbi parkını başqa dövlətlər, o cümlədən qardaş Türkiyə, Pakistan və İsrailin hesabına da yüksək səviyyədə komplektləşdirə bilər.

Bu mövzuda söhbət etdiyimiz hərbi ekspert, polkovnik Üzeyir Cəfərov bildirdi ki, çox böyük ehtimalla Ermənistanın Rusiyaya "Azərbaycana silah satmayın" çağırışı elə çağırış olaraq da qalacaq: "Əvvəla, Rusiya imzaladığı müqavilələrə əməl etməyə borcludur. İkincisi, Azərbaycana silah satışından Rusiyanın büdcəsinə yüz milyonlarla manat vəsait daxil olur. Moskva indiki zamanda bundan imtina etməz".

Ekspertin sözlərinə görə, Azərbaycan silahı təkcə Rusiyadan almır və bu məsələdə heç də Rusiyadan asılılıq yoxdur. Rusiya silahından daha müasir və keyfiyyətli silahların olduğu bazarlar var ki, Azərbaycan onlardan da silah alır: "Ölkəmiz əvvəlki illərə nisbətən son illər Rusiyadan aldığı silahların faiz dərəcəsini azaldıb. Azərbaycan silahı qüvvələrinin arsenalı təkcə Rusiya silahı ilə deyil, İsrail, Türkiyə, Pakistan, Rumıniya, Ukrayna, Belarusiya, Cənubi Afrika Respublikası və digər ölkələrdən alınan silahlarla formalaşdırılır. Rusiya silah satmazsa, Azərbaycan bu ölkələrdən daha çox silah idxal etməklə məsələni həll edə bilər. Həmin ölkələrin, əsasən də İsrailin silahları Rusiya silahından daha keyfiyyətli və müasir üstünlüklərə malikdir.

O ki qaldı konkret olaraq hansı ölkədən daha çox silah almağımıza, bir çox ölkələr, o cümlədən Azərbaycan hökuməti hansı ölkədən nə qədər silah, hərbi texnika aldığı barədə məlumatları cəmiyyətə açıqlamır, mütləq qədər gizli saxlamağa çalışırlar. Bu məlumatlar BMT-yə təqdim olunur. BMT-nin siyahısı açıqlananda cəmiyyət müəyyən informasiya əldə edə bilər. Açıqlanan məlumatlarda Azərbaycanın daha çox Rusiyadan silah aldığı göstərilmişdi. Azərbaycan keçmiş SSRİ-yə daxil olmayan ölkələrdən daha çox İsraildən silah, hərbi texnika alır. Bu, çox müsbət haldır. Çünki İsrailin hərbi-sənaye kompleksi çox inkişaf edib. Onların silahları, hərbi texnikaları dünyada böyük tələbatla malik olan avadanlıqdır. İsraildən Azərbaycanın silah, hərbi texnika alması Azərbaycanın müdafiə və təhlükəsizliyi üçün çox mühüm əhəmiyyət daşıyır. 10 avtomat "Kalaşnikov" olmaqdan, 5 avtomat "UZU"nin olması daha sərfəlidir. Yaxud da hansısa buraxılış tarixi artıq 10 illər öncəyə gedib çıxan raket kompleksinin əvəzinə, ən müasir raket qurğularının olması daha böyük üstünlükdür".

□ Etibar SEYİDAĞA

Bir millət, iki dövlət - tək hədəf...

Hansı qüvvənin qızıdırma-sından asılı olmayaraq, 4 günlük müharibədə Azərbaycan Ordusunun qazandığı blits-zəfər Qarabağ məsələsi ilə yanaşı, ümumən bölgədə yeni və maraqlı bir ab-hava yaradıb, yeni siyasi mənzərə formalaşdırıb. Sözsüz ki, son əməliyyatlarda əsgərimizin göstərdiyi rəşadət həm də Türkiyənin, iki qardaş ölkə arasında son illər genişlənən hərbi əməkdaşlığın, o sırada intensivləşən birgə təlimlərin və ordumuzun döyüş göstəricilərinin NATO üzvü Türkiyə hesabına yaxşılaşmasının göstəricisi idi.

Qarabağdakı qələbədə Türkiyə

"izi" - düşmən və havadarı təlaşda

Bu mənada Silahlı Qüvvələrimizin 2-5 aprel qələbəsi əslində Azərbaycan və Türkiyənin Ermənistan və onun havadarına ortaq güc nümayişi idi. 4 günlük müharibə zamanı Rusiya KİV-lərində, bir sıra Moskva rəsmilərində Ankaraya qarşı özünü göstərmiş isterika və qəzəb də "Su 24" insidentinə görə Türkiyəyə qarşı antipatiyadan çox, məhz bu amillə bağlı idi. Çünki əksər analitiklərə görə, budəfəki eskalasiyanın arxasında ABŞ-la yaxınlaşmaqda olan Azərbaycana Kremlin erməninin əli ilə dərs vermək istəyi dayanmışdı.

Lakin görüldüyü kimi, Moskva və satelliiti hədəfə çatmayıb və əks-nəticə ilə üzleşib. Azərbaycan əsgəri hücumda ikən Rusiyanın əlüstü savaşı dayandırmaya girişməsinin və Türkiyəyə artan qəzəbinin motivi burada axtarıla bilər. Guya hərbi qarşıdurmada məhz Ankaranın maraqlı olması barədə Rusiya siyasi istəblişmənin də kök salmış absurd qənaət də eyni mənbədən qaynaqlanır və "dəsmalı ağrıyan başdan ağrımayan başa qoymaq" cəhdinə bənzəyir.

Kreml, Putin bərk məyusdur. Məyusdur həm də o səbəbə ki, Azərbaycan işğalçıya - Moskvanın forpostuna yaxşıca qulaqburması verə bilib, həm də bununla Türkiyənin bölgədəki güc və nüfuzuna əlavə güc-nüfuz qatıb. Təsadüfi deyil ki, qardaş ölkəyə qarşı analogi əsassız iddianı İrəvan və Bakı səfərlərindən qayıdan baş nazir Dmitri Medvedyev bir daha dilə gətirib. RIA Novosti agentliyinə müsahibəsində o, Qarabağ münaqişəsi zo-

Ordumuzun blits-zəfəri qardaş ölkənin regiondakı gücünə güc, nüfuzuna nüfuz qatıb; Türkiyə ilə hərbi müttəfiqliyin ən yüksək fazaya keçməsi üçün indi artıq heç bir maneə qalmır...

nasında yaranmış son durumda "Türkiyə amili"nin rolunu istisna etməyib. "Siz Türkiyə amilini dediniz. Yəqin ki, Türkiyə faktoru var. Ən azı ona görə ki, Türkiyə öz mövqeyini açıq şəkildə ortaya qoyub" - baş nazir vurğulayıb. Medvedyev ardınca deyib ki, "Türkiyənin Qarabağdakı situasiyaya dair bəyanatları əndişə doğurmaya bilməz".

Halbuki, Ankaranın həmin bəyanatları qeyri-adi deyildi və sırf beynəlxalq hüquqa, BMT-nin Dağlıq Qarabağ dair məlum qətnamələrinə (hansılar ki, Rusiya rəsmiləri heç vaxt dilə gətirmir) söykənirdi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstəkdən, işğala təcili son qoymaq çağırışlarından ibarət idi.

Belə bəyanat-açıqlamalar necə əndişə yarada bilərdi ki? Ankara həmişə bu mövqedən çıxış etməyibmi? O sırada prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın, baş nazir Əhməd Davudoğlunun "Türkiyə Azərbaycanın yanında, daim yanında olacaq" bəyanatları ilk dəfə deyildi ki, səslənirdi. Üçüncü yandan, bölgədə (Ermənistanda) hərbi bazası olan Rusiyadır, Türkiyə yox. Türkiyənin ölkəmizdə nəinki hərbi bazası, heç bir cəhətdə də yoxdur. Necə olur, 4 günlük müharibə zamanı rus hərbi təlimatçılarının dərhal gedib İrəvanda oturması normal sayılır və qızıdırıcı hal hesab olunmur, amma Türkiyə dövləti-

nin Azərbaycana adicə siyasi dəstək nümayişi müharibə çağırışı sayılır?

Sözü ona gətirik ki, Kremlin Qarabağ müharibəsində Ankaranı suçlu bilməsi qətiyyətlə sağlam məntiqə sığmır. Son savaşa "Türkiyə izi" varsa da, bu, yuxarıda deyildiyi kimi, birbaşa yox, dolayı bir izdir. Ermənistan və onun müttəfiqi Rusiyanın 4 günlük müharibədə hələ də Türkiyəni günahkar sayıb təlaşlanması öncəliklə bu faktora görədir. Moskva, əlbəttə ki, Konyada təzəcə başa çatın 3 həftəlik Türkiyə-Azərbaycan birgə təlimlərini də unutmayıb.

Lakin Ankara-Bakı hərbi əməkdaşlığı Moskva-İrəvan hərbi müttəfiqliyi qədər təbiidir və bu üzündən gərək üçüncü qüvvəni təəccünləndirməsin. Yeri gəlmişkən, son olaylardan sonra iki qardaş ölkənin hərbi müttəfiqliyinin ən yüksək səviyyəyə qalxması üçün artıq heç bir maneə qalmır. Yəqin ki, belə də olacaq. Hər halda 2-5 aprel hadisələri göstərdi ki, Türkiyə-Azərbaycan siyasi-hərbi tandemi regionda rus-erməni təxribatlarına qarşı ən kəsərli və güclü çəkirdici kontur-amil roluna oynaya bilər.

Bu mənada xüsusən də prezident İlham Əliyevin 15 mart Türkiyə səfəri zamanı iki ölkə arasında imzalanmış sənədlər, ələlxüsus, 6-cı

protokol böyük önəm daşıyır. Söhbət Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri Faiq Bağirov və Türkiyə Silahlı Qüvvələri Baş Qərargahının şəxsi heyət üzrə reisi, korpus generalı İlhan Talu arasında imzalanan "Azərbaycan hökuməti ilə Türkiyə hökuməti arasında hərbi/mülki heyətin sosial və mədəni məqsədli mübadiləsinə dair Protokol"dan gedir.

Xatırladaq ki, bəzi hərbi ekspertlər bu sənədi qardaş ölkənin hərbi təcrübəsindən

daha geniş istifadə etmək, hətta türk generallarını Azərbaycanda vəzifəyə gətirmək planları kimi qiymətləndirmişdilər. "Sənədin adının ehtiyatlı qoyuluşu isə yəqin ki, bir sıra ölkələri (ən əvvəl də Rusiyanı -red.) qıcıqlandırmamaq üçündür", - deyərək hərbi ekspert Cəsur Sümərini bildirmişdi.

Onun ehtimalına görə, Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin yüksək rütbəli zabitləri ən azı üç istiqamət üzrə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyində yüksək vəzifələrə təyin oluna bilərlər: "Söhbət bəzə planlaşdırılması, döyüş hazırlığı və arxa cəbhə təminatı istiqamətlərindən gedir".

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanda bir sıra hərbi qurumlarda oxşar taktikadan - yeni türkiyəli zabitlərin təcrübəsindən istifadə olunur. Məsələn, Daxili Qoşunların Komandanının köməkçisi Türkiyə Jandarmasının hərbi qulluqçusudur...

Şübhəsiz ki, Moskva və İrəvanın yuxusunu qaçıran indi həm də Bakı və Ankaranın bölgə və Qarabağla yönəlik sinxron hərbi siyasət və ortaq strategiya yürütməkdə daha qərarlı olmalıdır. Bu sinxronluq, şəksiz ki, problemin dinc həll prosesinə də öz sanballı təsirini göstərəcək. Türkiyəni qaralayıb nüfuzdan salmaqda daha bir hədəf bu ortaq təsiri azaltmaq, Azərbaycanı təkləməkdir.

□ Analitik xidmət

Həmrəylik də alınmadı, məsləhətləşmə də

Samir SARI

Yenə alınmadı, milli həmrəyliyəmizin ömrü üç gün çəkdi - II Qarabağ müharibəsinin müddəti qədər.

Qərribə işdir, nə qədər ki, cəhbə xəttində şiddətli döyüş gedirdi, media səhifələrində və virtual aləmdə əmin-amanlıq, həmrəylik vardı, hər kəs müttəfiq idi. Ancaq elə ki, erməniyə yeni atəşkəs sazişi imzalandı, ölkədəki ictimai-siyasi fəalları arasındakı qısamüddətli atəşkəsə son qoyuldu.

Deyəsən, biz davakar və cığal adamlarıq, hər gün kiminləsə dalaşmalı, öcəşməli, söyüşməliyik, yoxsa dincələndeyilik.

Bəlkə də o üçgünlük müharibə zamanı ölkəmizdə müşahidə olunan üçgünlük həmrəylik saxta görüntüyü, ilgim imiş. Üç variant ola bilər:

1. Bir-birinə zidd olan qüvvələr təməl özünüqoruma instinktilə qorxudan birləşiblərmiş;

2. Hamısı ümumi və eyni cür eyforiyaya qapılıblarmış deyərək fikirləri və hiss-həyəcanları üst-üstə düşürmüş;

3. Sadəcə, bəziləri riyakarlıq edirmiş, əsl düşüncələrini açıqlayacaqları təqdirdə ayaq altında qalacaqlarını görüb, gözleyirmişlər ki, tozanaq yatsın və gerçək simalarını göstərsinlər.

Hər nəyə, artıq o ağır günlər arxada qalıb və biz indi Mövlanın təbirincə desək, olduğumuz kimi görünürük və göründüyümüz kimi olmağa çalışırıq. Ya da belə deyək: düşündüyümüz kimi yazır-danışır, yazıb-danışdığımız kimi düşünürük.

Yenə hamı haqlıdır. Ümumiyyətlə, bizdə qaydadır, heç vaxt heç kim haqsız olmur, hamı həmişə haqlıdır. Hətta adam dünən mazuta qara deyibsə də haqlıdır, bu gün ağ deyirsə də, haqlıdır. Sabah mazutun rənginə dair heç bir fikir bildirməsə də, haqlı olacaq. Dünən onun birinci fikrinə etiraz edənlər haqsız idilər, bu gün etiraz edənlər də haqsızdılar, sabahkıları da haqsız olacaqlar. Uzun sözün kəsəsi, "mən" ("biz") həmişə haqlıdır, "sən" ("siz", eləcə də "onlar") həmişə haqsızdır.

Bu üzündür ki, biz aprelin 2-də döyüşdüyümüz düşməni buraxmışıq bir tərəfə, aprelin 11-də öz içimizdən düşməni tapmışıq və onunla vuruşuruq. 10 gün öncəki həmrəylik görüntüsündən əsər-ələmət qalmayıb.

Budur, xəbər yayılıb ki, Ermənistanın indiki prezidenti Serj Sarkisyan keçmiş prezident Levon Ter-Petrosyanın evinə gedib, oturub söhbətləşiblər, Qarabağdan danışblar, məsləhətləşiblər.

Söz yox, onlar bunu yəhudilərdən imitasiya ediblər. Əslində Ter-Petrosyanla Sarkisyan qan düşmənidirlər. Əllərində əlac olsa bir-birinin arvadını, türkün sözü, dəri-zöhrəvi klinikaya müayinəyə göndərərlər. Amma bu gün əlacları yoxdur, üstəlik, eşidiblər ki, dövlətin, millətin təhlükəsizliyinə təhdid olanda yəhudi liderlər, keçmiş baş nazirlər görüşüb məsləhətləşirlər.

Bəli, İsraildə elə bir ənənə var. Hər dəfə fələstinlilər "İntifada" deyibən ayağa qalxanda, üsyan edəndə, müharibə təhlükəsi yarananda İsrailin indiki baş naziri keçmiş baş nazirləri (onlarda sabiq baş nazirlər çoxdur - azı 5-6 nəfər) çağırır, bir bunkerə girib, "ağıl ağıldan üstün olar" deyəlti altında müzakirələr aparırlar: "Nəyi necə edək?"; "Siz o vaxt necə etmişdiniz, vəziyyətdən necə çıxmışdınız?"; "Belə etsək, yaxşı olar, yoxsa, etməsək?" və sair bu kimi sualların cavabını tapıb dağılışırlar. Bu formatın adı "Baş nazirlər klubu"dur.

Bizdə o insitut yoxdur. Düzdür, prinsipçə, Artur Rəzizadə, Rəhim Hüseynov, Əli Məsimov, Həsən Həsənov, Pənah Hüseyni, Surət Hüseynov, Fuad Quliyevi məsləhətləşmə üçün bir yerə çağırmaqla, amma bundan ötrü baş nazir olduğunu onun yadına salmaq lazımdır.

Hərəsi ortalama yarım il baş nazir kürsüsündə oturmuş şəxslərlə babat məsləhətləşmə aparmaq olmasa da, ən azı həmrəylik görüntüsü yaratmaq olar.

Həm də bizdə əsas söz yiyəsi prezidentdir, baş nazir deyil. Ölkədə prezident kürsüsündə oturmuş adamlar isə azdır - Ayaz Mütəllibov, bir də hərəsi bir ay o prezidenti səlahiyyətlərini icra etmiş Yaqub Məmmədov və İsa Qəmbər.

Əlbəttə, hamının hər şeyi əla bildiyi ölkədə uzun məsləhətləşmələrə ehtiyac yoxdur. Öz ağılıma nə gəlib? Hamımız hər şeyi hamıdan yaxşı bilirik, durub məsləhətə qulaq assaq, sonra deyərək, ağır vəziyyətdəydi, çağırıldı xahiş elədi, məsləhət verdim, vəziyyətdən çıxdı. Ona görə də bizə heç kəsin məsləhəti lazım deyil.

Ermənilər isə məsləhətləşir, çünki bilirlər, məsləhətli dövlət gen olar.

"Baxış bucağı"

Rusiyanın Qarabağ cəbhəsində atəşkəsə nail olmasından sonrakı proseslər Moskvanın əsas söz sahibi olduğunu bir daha ortaya qoydu. İndiki situasiyanın Azərbaycanın maraqlarına nə dərəcədə uyğun olub-olmadığı müzakirə mövzudur. BAXCP sədri, deputat Qüdrət Həsənzadə bir neçə il öncə Qarabağın azad olunması müqabilində Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyi və Gömrük İttifaqına qoşulmağını da mümkün saymışdı. Elə söhbətimizdə ilk öncə bu məsələdən danışdıq.

- Qüdrət bəy, artıq iki gündür rus əsgərlərinin Qarabağda yerləşdirildiyi barədə şayiələr yayılmağa başlayıb. Atəşkəsin məhz Rusiyanın müdaxiləsindən sonra bu kimi xəbərlərin yayılması, sizcə, məqsədli ola bilərmi? Moskva vəziyyətdən istifadə edib ordusunu Qarabağa yeridə, yaxud Azərbaycana hansısa şərtlərini diklətə bilərmi?

- Əvvəla, prezident İlham Əliyev dəfələrlə bəyan edib ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü heç vaxt danışıqların predmeti olmayıb, olmayacaq və biz Xankəndində öz bayrağımızı dalğalandıracağıq. Ona görə prezidentin Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan indi və yaxud gələcəkdə qoparacaq hər hansı sazişə imza atacağını düşünürəm. Onu da nəzərə alaraq ki, hələ prezident özü 1918-ci ildə Xalq Cümhuriyyətinin banilərini yeri gələndə qınayıb ki, onlar İrəvanı Ermənistanla veriblər. Özü də o dövrdə yoxdan bir dövlət qurulmuşdu və Azərbaycanın vəziyyəti indikindən min dəfələrlə ağır idi. Yəni hətta prezident İrəvanın güzəştə gedilməsini qəbul etmir. Belə bir şəxs özünü indi gedib Qarabağın itirilməsinə yol açacaq hansısa sənədə imza astacağına inanmıram. Ona görə ki, Azərbaycanda belə bir sənədə imza atılması o şəxsin nəinki özünü, həmçinin, bütün nəslini əsrlər boyu lənət obyektinə çevirməkdir.

- Bəs, atəş nəyin müqabilində dayandı?

- Mən düşünürəm ki, prezident çox düzgün qərar qəbul etdi. Gördünüz ki, Rusiya prezidenti üç gün ərzində məsələyə qarışmadı və bu müddətdə Azərbaycan çox qətiyyətli mövqeyə ortaya qoydu. Prezident o zaman atəşkəsə getdi ki, artıq Putinin özü İlham Əliyevə zəng etdi. Bundan sonra artıq Azərbaycan atəşkəsə razılıq verməseydi, ölkəmiz üçün çox çətin vəziyyət yaranardı.

- Bəs, Putin niyə üç gün, 72 saat susdu? Hətta zəng etdiyi barədə xəbər rəsmən təkbiz olundu.

- Məncə, Putinin zəng etməsi həm də onunla bağlı idi ki, Azərbaycan ordusu öz gücünü Ermənistanla göstərsin.

- Moskva Ermənistanı cəzalandırmaq istəyirdi?

- Ermənistan Dağlıq Qarabağ məsələsində həddindən artıq maksimalist bir mövqeyə tutub. Onlar hətta Rusiyanın da müəyyən güzəştə bağlı təkliflərini qəbul etmirdilər. Bundan sonra Sərkisyanə mesaj verildi ki, bizim müdafiə etməyəcəyimiz təqdirdə Azərbaycanla üz-üzə dayanmaq üçün sizin heç bir şansınız yoxdur. Bizim hökumət açıq bəyan etməsə də, Rusiyanı formal olaraq vasitəçi kimi qəbul etsə də, qeyri-rəsmi biz bilir ki, Azərbaycan hökuməti də çox gözəl bilir ki, münaqişənin tərəfi Rusiyadır. Ona görə də burada artıq

mat faktiki surətdə Dağlıq Qarabağın itirilməsi olacaq. Bunu təkmən demirəm, bütün ekspertlər deyir. Ola bilər ki, biz açıq şəkildə Dağlıq Qarabağı erməniyə verdiyimizi demirik, amma... Deyir tısbağanı ya öldür, ya da arxası üstə çevir, bu, eyni şeydir. Ona görə də Azərbaycanın bu razılışmaya gedəcəyini

zorunda qalırlar. Azərbaycan gərək o realığı yarada ki, dünya birliyi Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan qopartmağın mümkün olmayacağını başa düşsün. Yəni bilək ki, Azərbaycan xalqı çox böyük itkilərə gedə bilər, amma Dağlıq Qarabağı verməyəcək. Biz 1941-45-ci illərdə 300-400 min arası insan itirmiş-

baycanın ən müasir silahlarının tətbiqi də göstərdi ki, həm ordu da belə silahlar var, həm də onunla peşəkərləqlə davranan hərbiçilərimiz.

- Ancaq artıq ermənilər bu zərbələrin əvəzini çıxmağa çalışacaqlar. Üstəlik, düşmənin əmin oldu ki, Azərbaycan torpaqlarından vaz keçməyəcək, o halda güclənmə-

dərmə irəli gedib və hətta Rusiyanın da təkliflərini sayəsalmır?

- Sizə açıq deyim ki, bu, Rusiyanın əleyhinə səslənən açıqlamalar təşkil olunmuş oyunun bir hissəsi ola bilər. Onlar bununla göstərmək istəyirlər ki, ölkənin daxilində müqavimət var. Zaman-zaman biz bunu görmüşük. Ermənistan rəhbərliyi hə-

"Ermənistanla 3 ay vaxt verilməlidir"

Qüdrət Həsənzadə: "Putinin zəng etməməsi həm də onunla bağlı idi ki..."

Rusiya ilə danışmaq və hesablaşmaq lazımdır. Ona görə də mən zamanında təkliflər irəli sürürdüm ki, Azərbaycan Rusiya ilə oturub danışmalıdır. Əgər Rusiya Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində bu problemin həllinə öz töhfəsini vermiş olsa, Bakı Rusiyanın istədiyi kimi - hansı ki, Lavrov bunu Bakıda açıq formada ilk dəfəyə dilə gətirirdi - həm Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına, həm də Avrasiya İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ola bilər. Düşünürəm ki, bu, Azərbaycan üçün də xeyirli olar, Rusiya üçün də. Əslində biz onda Ermənistanla eyni hərbi-iqtisadi ittifaqda olacağıq və Ermənistanın bəhanəsi olmayacaq ki, Dağlıq Qarabağda ermənilərin sıxışdırılacağı və s.

- Ancaq bu gün ərazilərin 5+2 formasında azad olunmasından danışılır. Bu təklif qəbul olunandırmı?

- Birmənalı şəkildə yox. Hələ mən sülh sazişini bir kənara qoyuram. Ermənistan tərəf atəşkəs haqqında yeni sazişə gedilməsini istəyir. Mən inanmıram ki, Azərbaycan tərəf buna getsin. Amma bundan sonra istənilən bir sazişə ediləcəksə, orada ilk növbədə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü müddəası öz əksini tapmalıdır. Yəni birinci bənd olmalıdır ki, tərəflər qarşılıqlı olaraq bir-birinin ərazi bütövlüyünü tanıyır və buna hörmət edir. Belə bir maddəsiz hər hansı bir sənədə imza atılması Azərbaycanın özünü tələyə salması və indiki üstün mövqelərindən lazımi şəkildə yararlanma bilməməsi demək olardı.

- Lavrov dedi ki, artıq razılışmanın müəyyən komponentləri dəqiqləşib. Məsələn, ərazidəki sənəddə nələrdən bəhs olunub, məlumatlısınızmi?

- Müxtəlif informasiyalar sızılıb. Söhbət ondan gedir ki, 5 rayon qaytarılır, 2 rayon və Dağlıq Qarabağın statusu sonraya saxlanılır, əraziyə sülhməramlilər yerləşdirilir. Əsasən Rusiya sülhməramlılarından söhbət gedir. Hesab edirəm ki, bu for-

gözləmirəm. Hal-hazırda hər şey Azərbaycan-Rusiya danışıqlarından asılıdır. İndi Azərbaycanın üstün bir mövqeyi var.

- Rusiyanın proseslərdə aparıcı rol almasına beynəlxalq aləm nə deyir? Heç kəsə sirt deyil ki, Rusiyanın bölgədə hakimi-mütləq olması onların da maraqlarına ziddir. Bu barədə məlumatlısınızmi?

- Faktiki surətdə ABŞ və Fransanın münaqişədə simpatiyası Ermənistan tərəfdədir. Ancaq onlar öz sifətlərini qorumaq üçün açıq şəkildə Azərbaycana deyər bilmirlər ki, sən Dağlıq Qarabağı ver Ermənistanla. Onların təkliflərinin mahiyyəti əslində bundan ibarətdir. Yəni Azərbaycanın referendum keçirilməsinə razı salınması faktiki olaraq "Qarabağı ver" deməkdir. Hamımız bilir ki, ABŞ və Fransada güclü erməni lobbisi var və bunların siyasi hakimiyyətə təsir imkanları həddindən artıq böyükdür, Rusiya isə Ermənistanın hərbi-siyasi müttəfiqidir. Ona görə də həmsədrələr Rusiyayönümlü bir qrupdur. Bu mənada öz aralarında nə qədər ziddiyyət olsa da, Dağlıq Qarabağ məsələsində bunların mövqeləri üst-üstə düşür.

- Ancaq əvvəlcədən hərbi əməliyyatlara başlayacağı halda Azərbaycanın təklənəcəyi barədə proqnozlar təsdiqini tapmadı. Ən azı Qərbdən sət tapki görmədik. Sizcə, nə dəyişdi, ortada anlaşmanı var idi?

- Mən hesab edirəm ki, burada bir anlaşma var idi. Yəni Rusiya Minsk Qrupunun həmsədrləri ilə razılışmışdı ki, Ermənistanı maksimalist mövqedən bir az geri çəksinlər, heç olmasa Dağlıq Qarabağın mərhələli şəkildə qoparılmasına razılıq versin. Amma Ermənistan birmənalı şəkildə tələb edir ki, Azərbaycan maksimum 5 il ərzində orada referendum keçirilməsinə razılıq verməlidir. Ona görə də məncə, burada bir razılışdırılmış mövqeyə ortada idi. Böyük dövlətlər də bəzən müəyyən realılıqlarla razılışmaq

"Azərbaycan Ermənistanla ərazi mübadiləsinə də gedə bilər"

dik. Qarabağ uğrunda ilk müharibədə biz 20 min şəhid vermişik. Son dövürlərdə 80 nəfərə yaxın şəhidimiz var, Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Ancaq torpaqların azad etmək istəyən istənilən dövlət və xalq bu itkiləri göz önünə almalıdır.

- Yeri gəlmişkən, xalqın əzmi, qətiyyəti çoxlarını heyretləndirdi. Hətta atəşkəsə etirazlar eşidildi...

- Mən bir məsələni deyim ki, Azərbaycan ordusunun çox peşəkər fəaliyyəti nəticəsində biz bu qədər az itki vermişik. Çünki qarşıda həm minalanmış sahələr var, həm də uzun illər boyu dəmir-detonla bərkidilmiş istehkamlar. Məndə olan məlumata görə, hətta artilleriya qurğuları ilə mərmilər yağış kimi yağdırılmış ora, amma yenə də ermənilər atəş açmışlar. Görünür o qurğular deşmək üçün xüsusi mərmilər lazımdır ki, həmin istehkamları dağıtmaq gücündə olsun. Ona görə də Azərbaycanın atəş zərbələri düşməndən bəlkə də onqat artıq olub. Azər-

əy çalışacaq. Bəlkə daha doğru yol işğalçıya konkret vaxt verilməsi olardı, razılışsınızmi?

- Bizim seçki platformamızda hər zaman əksini tapıb ki, biz ermənilərə torpaqlardan çıxmaq üçün vaxt verməliyik.

- Nə qədər?

- O zaman hesab edirdim ki, 1 il vaxt verilməlidir. İndi isə bu müddət daha da məhdudlaşdırılmalıdır. Düşməne ən uzağı, 3 ay vaxt verilməlidir. Bu müddətdə Ermənistan ortaya konstruktiv mövqeyə qoymasa, o halda Azərbaycan hərbi əməliyyatlara başlamalıdır. Onsuz da ermənilər tez-tez atəşkəsi pozurlar. Üstəlik də orduda bəzi qəzəblər hökm sürür, gənclər ölkəni tərk edib getdikləri üçün "könüllü" adı ilə birinci Qarabağ savaşında iştirak etmiş 50-70 yaşlı qocalar döyüşə göndərilirdi.

- Ermənistan Qarabağ ərazilərinin Azərbaycanla "güzaşt edilməsinin" yolverilməzliyindən danışmağa başlayıblar. Erməni tərəfi bu qə-

mişə xalq faktorundan çox gəniş istifadə edib ki, "biz razılışa bilirik, amma erməni xalqı bununla heç vaxt barışmaz".

- Hesab olunur ki, bizdə də bir xalq toplantısı, Qarabağ aksiyası keçirilməlidir. Bu təklifə necə baxırsınız?

- Azərbaycanın üstünlüyü elə onda oldu ki, həm dəfn mərasimlərinin belə izdihamlı təşkil olunması, hörmətlə keçirilməsi iqtidara müsbət dividentlər gətirən bir məqam idi. Bundan başqa, gənclərin, tələbələrin yürüşləri, Cənubi Azərbaycandakı aksiyalar, Türkiyə amili və digər belə nümunələr hamısı önəmli faktorlardır. Amma eyni yola da qayılmaz. Gərək soyuq başla qərar qəbul etmək imkanlarımızı itirməyək. Məsələn, Ərdəbilin dini lideri Amili hər birimizin qəlbini oxşayan mövqeyə qoydu ki, Azərbaycan torpaqları azad olunmalıdır. Hətta döyüşməyə hazır olduğunu bildirdi. Bunun siyasi baxımdan önəmi çox böyükdür. Amma ardınca real addımlar olmalıdır. Həm Türkiyə, həm İran tərəfindən verilən bu cür bəyanatların ardınca real addımlar atılmalıdır. Biz bu barədə çəkinmədən həm İrəvanda, həm Türkiyədəki qardaşlarımızla deməliyik ki, Ermənistanın işğalçı olduğunu hamınız söyləyirsiniz, amma belə bir dövlətlə hərbi, siyasi, iqtisadi əməkdaşlıq edirsiniz, yeni layihələr gerçəkləşdirirsiniz. Bu bəyanatlar bizdə minnətdarlıq hissi yaradır, ürəyimizi rıqqətə gətirir. Sağ olsunlar, bu mövqeyi biz heç vaxt unutmayacağıq. Biz ermənilər kimi nankor deyilik, belə faktları yaddan çıxartmırıq. Ancaq Türkiyə və İrəvanda qardaşlarımızın gəlib Qarabağda döyüşməsinə ehtiyac yoxdur, özümüz bu işin öhdəsindən gələ bilirik. Ordakı qardaşlarımızın ən böyük dəstəyi bu olar ki, öz ölkələrinin hökumətlərindən Ermənistanla sanksiyalar tətbiq etməyi tələb etsinlər. Biz bu günlərdə tam emosiyasız hərəkət etməli, soyuq başla təhlillər aparmalıyıq.

Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun şərəfə həbs etdiyi keçmiş siyasi məhbus, jurnalist Pərviz Həşimli artıq azadlıqdadır. Redaksiyamıza qonaq gələn və həmkarları ilə görüşən Pərviz bəy qorxu filmlərini xatırladan həbs hekayəti, MTN-çilərin keçirdiyi əməliyyat, eləcə də bu proseslərin pərdəarxasını anlatdı.

Bu sətirlərin müəllifi P.Həşiminin məhkəmə prosesində iştirak etdiyi üçün orda baş verənləri, saxta şahid ifadələrini, istintaqdakı pozuntuları da söhbət zamanı öyrənməyə çalışdı. Məlum oldu ki, həbs əməliyyatı, jurnalistin ailəsinə qədər uzanan terror dalğasının arxasında oxucuların bilmədiyi bir çox məqamlar var.

(Əvvəli ötən sayımızda)

- Həbsiniz müddətində bir neçə həbsxanada olmusunuz. MTN-in təcridxanası, Bakı İstintaq Təcridxanası və 13 saylı cəzaçəkmə müəssisəsi. Bu dövrlərə ekskurs etdikdə nəyi necə xatırlayırsınız? Hansı məhəbəs daha çətin, daha dözülməz idi?

- 13 saylı cəzaçəkmə müəssisəsinin şəraiti çox ağır olsa da, bizimçün o dövr normal keçdi. Siyasi dustaqlardan Əli İnsanov, Anar Məmmədli, Tofiq Yaqublu, Fərəc Kərimli, İlkin Rüstəmzadə, Əbdül Əbilov orda idi. Orda hər gün mətbuatı, siyasi gündəmi təqib edir, birgə müzakirə aparırıdık. Vaxtımızı keçirə bilirdik. Şəraitimiz çox ağır olsa da, çalışırıdık ki, onu normal ötürə bilək.

- Bas həbsdəki ən ağır dönmənin hansı idi?

- Həbsimin ilk üç ayı MTN-də keçdi. Çox ağır idi. Bilirsiniz ki, toplamda 8 ay MTN-in təcridxanasında qalmışdım. Orda isə insan görmürdüm faktiki. Ancaq vəkllər gələndə onları görə bilirdim.

- Havaya çıxarmırdılar?

- Xeyr. Halbuki qanunvericiliyə görə, məhbus gündə iki saat hava almalıdır. Oranın kameraları heç bir standartı cavab vermir. Yuxarıda kiçik bir pəncərə var. Onu da boz rəngli rəngli yiblər ki, günəş şüası düşməsin.

- Sizdən əvvəl Rəşad Mirzəyevdən müsahibə almışdıq. Demişdi ki, MTN-in təcridxanada qalmağın əsas şərti odur ki, dəli olma-yasan. Çünki orda insan öz-özünə danışır və bir müddət sonra şəxsiyyətinin ikiləşməsi prosesi baş verir...

- Mən onlardan kitab istədim. Onlar yenə də məni psixoloji baxımdan sarsıntıya salmaq üçün Stalin dövrünün repressiya günlərini xatırladan, təsvir edən kitabları gətirdilər. Həmin kitabları oxuyanda da insan istər-istəməz daha da gərginləşir. Amma mən həmin məqamlarda daha çox Mark Tvenin bir sözünü xatırlayırdım: "Pis fikirləri özünüə çox yaxınlaşdırmağın ki, fərəh üçün qəlbimizdə yer açılınsın". Mən çalışırıdım ki, o fikirləri özümdən qovam. Özümə tələp edirdim ki, indi 21-ci əsrdir, insan haqları tək-cə bir ölkənin daxil işi deyil və mən ciddi şəkildə müdafiə olunuram. İlk vaxtlar mənə psixoloji təzyiq göstərmək üçün deyirdilər ki, biz sənə qanunsuz silah alveri

itthamı irəli sürmüşük. Öz də bu silahların İrandan gətirilməsi söhbəti var. İran məqamına görə isə heç bir hüquq müdafiə təşkilatı sənə yaxın dayanmayacaq. 19 gün də vəkllərini yanıma buraxmadıqları üçün tam məlumat-sız qalmışdım. Amma sonradan bildim ki, mən ABŞ-in, Böyük Britaniyanın nüfuzlu təşkilatları müdafiə ediblər. Sonrakı dövrlərdə də mənim yerli və beynəlxalq səviyyədə də müdafiəm çox güclü oldu.

lər. Hələlikse bütün planlarımız Azərbaycanla bağlıdır.

- MTN ətrafında əməliyyatlar baş verəndə, Eldar Mahmudov və onun dəstəsi cəzalandırıldı siz içəridə hansı hissələri keçirdiniz? Bir neçə dəqiqə sonra kameranın qarşısı açılacaq və sizi azadlığa buraxacaqlar hissi varmı içində? Bütün hallarda bu dəstənin işfəsi onların tutduqları insanların da məsum olduğunu bir daha sübut edir-di...

olan aqressiv münasibətini nə ilə izah edirdi?

- O barədə danışmırdı. Biz də ona xatırlatmırdıq. Səhv etməmə, bir dəfə Tofiq Yaqublu ona bunu xatırlatmışdı, amma nə cavab verdiyini xatırlamıram. Ümumilikdə isə Əli İnsanovun indiki hakimiyyətə münasibəti prinsipialdır.

- Bəli, əfv ərizəsi yazmır...

- Yazmır və əfv ərizəsi yazmağı prinsipial olaraq qəbul etmir.

- Bas türmədən kimlərə zəng etmək, xahiş etmək... bunları edirdinizmi?

- Hüquq müdafiəçiləri, İşçi Qrupunun üzvləri ilə telefon danışıqlarımız olurdu. Prosesləri soruşur, vəziyyəti təhlil edirdik. Sağ olsunlar, onlar da hər zaman pozitiv danışır, ümidlərimizin qırılmasına imkan vermirdilər. Xüsusən Novella xanımın hər danışığıda dediyi söz yadımdadır: "Hər şey yaxşı olacaq, görsən..."

çirdi o görüş saatları, günləri?

- Qızım çox seviniirdi. Ayrılanda üzülürdü.

- Sizin azadlığa çıxma xəbəriniz qızınıza verildə necə sevinmişdi, bunu hamımız gördük. Onu deyəsən anası videoya çəkib, paylaşmışdı. Onda qızınız təsirli sənə idi. Maraqlıdır, bas sizi evdə görəndə nə etdi?

- Sevinməyindən ağıladı uzun müddət. İndi yaxşıdır. Arzusu o idi ki, onu məktəbə mən aparım.

"Türmədən çıxıb evə girəndə qızım məni görüb xeyli ağladı..."

MTN-in işgəncə məşinından keçmiş jurnalist Pərviz Həşimlidən şok açıqlamalar; "Əli İnsanov deyirdi ki, gələcəkdə Yeni Azərbaycan Partiyasının protokolları ortaya çıxanda məlum olacaq ki..."

"Qızımın başına silah dirədilər, oyuncaqlarının arasından guya silah tapmışdılar"

- Həbsiniz dönmədə ən böyük təsəlliniz nə oldu? Ən böyük gücü nədən alırdınız?

- Həyat yoldaşımın məktubları... Ən çox onun yazdıqlarından güc alırdım. Amma dostların dəstəyi də çox önəmli idi. Xüsusən "Yeni Müsavat", "Azadlıq", "Bizim Yol" qəzetlərinin dəstəyini xüsusi hiss edirdim. Həmkarlarım məni bu günlərimdə tək, dəstəksiz qoymadılar.

- Mətbuat demişkən, sizi biz "Bizim Yol" qəzetinin əməkdaşlığı ilə paralel, moderator.az saytının rəhbəri kimi də təqdim edirdik. İndi necə, o sayt yenə də sizin rəhbərliyiniz altındadır?

- Mən həbsdə olanda saytın ağırlığı Zülfüqar bəyin üzərinə düşdü. İndi daha çox onun haqqıdır ki, bu sayta rəhbərlik etsin. Hüquqi baxımdan sənədlər mənə aiddir. Amma yaxın günlərdə saytı onun adına rəsmiləşdirəcəyik. Özümse bundan sonra da mənim sahəsində olacam. Bir də rəhbəri olduğum Siyasi və Mülki Hüquqları Müdafiə Mərkəzi yenə də insan haqları sahəsində fəaliyyətini davam etdirəcək.

- Amma sizlə bağlı əsas gözlənilən odur ki, mühacirət edəcəksiz... Varmı belə bir plan?

- Açıq deyim ki, mən Amnesty International təşkilatının "vicdan məhbusu" kimi tanıdığı adam olduğum üçün Avropa İttifaqına daxil olan bütün ölkələrdə, eləcə də ABŞ-da yaşamaq problem deyil. Biz o ölkələrdə sığınacaq ala bilərik. Amma vətən daha yaxşıdır, doğmalarımız burdadır. Mən çalışacağam ki, gətməyim, burda yaşamağa davam edim. Bununla belə, təzyiqlər davam etsə, qərarım dəyişə bi-

- Eldar Mahmudova və onun dəstəsinə qarşı mənim içimdə hər zaman bir qəzəb olub. Özümə görə yox. İnsanı tutarlar da, cəzalandırırlar... Bu, bir sınaqdır. Amma onların mənim ailəmə qarşı etdiklərini heç cür unuda və bağışlaya bilmərəm. O qəzəb, nifrət hər zaman mənim içimdə idi. Eldar Mahmudovun vəzifədən azad edilməsi xəbərini kitabxanada olanda eşitdim. Kitabxanada bir mən idim, bir də Əli İnsanov. Əli müəllim qəzet oxuyurdu, mənse radioya qulaq asırıdım. Radioda bu xəbəri eşidəndə özümdən asılı olmayaraq, "Yess, urra", - deyə qışqırdım. Səhəri gün isə şəkənin ifşəsi başladı.

- Sizin maraqlı məhəbəs yoldaşlarınız olub. Biri də sabiq nazir Əli İnsanov. Onunla münasibətləriniz necə idi?

- Çox yaxşı idi. Əli İnsanovun məhbuslar arasında çox böyük hörməti var idi. Orda məhbusları, hətta zabitləri müayinə və müalicə edirdi. Nəinki məhbusların, onların ailə üzvlərinin analiz nəticələrinə baxıb, müalicə kursu da yazırdı. Amma bir yerdə diskussiyalara gələncə, birgə olurduq, müzakirələr aparırıdık.

- Daha çox hansı mövzularda olurdu müzakirələriniz? Onun fikirləri necə idi?

- O deyirdi ki, nazir olduğu dönmədə belə hakimiyyət içərisində müxalif mövqeyi ilə seçilə bilər. Bildirirdi ki, vaxt gələcək, Yeni Azərbaycan Partiyasının protokolları da ortaya çıxanda orda onun hökumətin siyasətini necə tənqid etməsi görünəcəkdir.

- Bas həmin məntiqlə azadlığa olduğu zaman müxalifətə

"Ən çox həyat yoldaşımın məktublarından güc alırdım"

- Siz əfv ərizəsi yazanlardan-sınız... Necə düşünürsünüz, azadlığa çıxmaq üçün bütün yolları məqbuldurmu? Danışıqlar, əfv ərizəsi, loyallıq...?

- Mən hesab edərdim ki, "həbsxanada qalmalıyam, cəzanın son gününü də çəkəməliyəm" prinsipi doğru deyil. Bayırda ailə-uşaq var, gözleyirlər. Bundan başqa, sənin həll etməli olduğun problemlər də yığılır. Həbsxanada qalmaq həm də ailə bütöyü üçün kifayət qədər ciddi yüküdür. Azərbaycan reallığında bir ailə üçün məhbus saxlamaq olduqca ağır məsələlər deməkdir. Ona görə də mənim azadlığım üçün Milli Məclisin 9 deputatı öl-kə başçısına müraciət etmişdi. Onlar müraciətlərində məni uzun illərdir şəxsən tanıdıqlarını, cənabət törətdiyimə inanmadıqlarını, istintaq və məhkəmədə qeyri-adekvat münasibətlə üzleşdiyimi açıq şəkildə bildirmişdilər. Bundan başqa, beynəlxalq təşkilatlar da mənim azadlığa çıxmağım üçün müraciətlər etmişdi. Mən özüm də prezidentə müraciətimdə bildirdim ki, MTN rəhbərliyi tərəfindən həbs olunmuşam, istintaq və məhkəmə tərəfindən qeyri-adekvat münasibətlə üzleşmişəm. Himayəmdə azyaşlı övladımın və ahi yaşına çatmış valideynlərimin olmasını da müraciətimdə qeyd etmişdim.

- Həbs günlərinizin ən ağırı hansı idi... deyə soruşdum... İçəridə eşitdiyiniz hansı xəbər sizi daha çox sarsıtdı, qırıldı?

- Qaynımın, eyni zamanda, ən yaxın dostumun qətili. Mən onunla bağlı yazı da yazmışdım. Orda da qeyd etmişdim ki, məni Səbəyev rayon Məhkəməsinə gətirəndə arxadan məni səsləyib, belə demişdi: "Pərviz, gözün arxada qalmasın. Mən varam". Məhz onun sözündən mən kifayət qədər güc almışdım. Onun kisi xəbəri məni çox sarsıtdı, əlimdən də heç nə gəlmirdi deyə özümü çox çarəsiz hiss etmişdim. Onun qətilinin istintaqı da düzgün aparılmamışdı deyə bu, məni çox ağrıdı. Prokurorluq onu qətlə yetirənlərdən bir neçəsini prosesdən kənarlaşdırmışdı. Ona qarşı törədilən bu qətilin üstü tam açılmamışdı. Mən azadlığa olsaydım, bu məsələni kifayət qədər ictimailəşdirirdim, nəticə belə olmazdı.

- Türmədə olanda sizə ailə ilə görüş verildimi?

- Bəli, görüşürdüm. Qanunvericiliyə görə, üç günlük görüş haqqımız vardı. O zaman ailəm yanıma gəlir, qalırdılar. Qızım da gəlirdi, təbii ki.

- Uşaq üçün atasını o türmə divarları arasında görmək çoxmu çətin olurdu? Necə ke-

Mən də elə neçə gündür məktəbə də, hazırlığa da özüm aparıb gətirirəm. Çox sevinir, fərəhlənir...

- Söhbət edirsinizmi baş verənlərlə bağlı? Nə deyir? Yaddaşında nələr qalıb?

- Onun psixologiyasında da, ürəyində də dərin izlər qoyub o hadisə. Başına silah dirənməmişdi o uşağın. Yaşadığı evə qara maskalılar gəlmişdi, oyuncaqlarının arasından guya silah tapmışdılar. Təsəvvür edin ki, o yaşda uşağın daşıya biləcəyi yük deyildi, ağır idi. Mən həbsdə olanda qızım da mənə məktublar yazırdı. Anasının yazdığı məktubların yanında onun da məktubları olurdu. Hərfləri təzə öyrənmişdi, bacardığı qədər yazırdı mənə sözlərini.

- Bildiyim qədər yenidən ata olmusunuz...

- Bəli, həbsdə olanda ikinci dəfə ata oldum. Daha bir qızım var indi. Adı Sevincdir. 6 aylıqdır.

- Dostlar sınağınızdan çıxma bildimi? Məsələn, əməkdaş olduğunuz "Bizim Yol" qəzetini, həmkarlar, dostlar lazımı dəstəyi verdilər sizə?

- "Bizim Yol" qəzetində dostlarımız yanımda olub, mənə dəstək verdilər. Amma qəzetdə mənimlə bağlı hansısa dəstək yazılarının gedib-gətmədiyini deyə bilmərəm. Çünki mən həmin dönmədə MTN-də qalırdım və izləyə bilmirdim. Qəzetin redaktoru Elçin Rüstəmli də çox əziyyət çəkdi. Dost sınağından hamı çox yaxşı keçdi. Mən bir daha əmin oldum ki, dost seçimində yanılmamışam.

- Bas sınaqdan çıxma bilməyən oldumu?

- Oldu. Geri çəkilən, çəkinənlər oldu. MTN-in adı çox ağır idi. Hətta mənimlə münasibəti olan yaxınlarım vardı, polis sisteminde çalışanlar idi. Onları çağırıb dindirilmişdilər, mənimlə bağlı suallar vermişdilər. O mənada bəzilərinin geri çəkilməsi anlaşılılan idi.

Biz həmkarımıza "Allah bir də məhəbəs həyatı göstərməsin" arzumuzu bildirərək, müsahibəni tamamlayırıq.

□ Sevinc TELMANOVI
Foto İLİN ZƏFƏRLİNİNDİR

"Radioda bu xəbəri eşidəndə özümdən asılı olmayaraq, "Yess, urra" deyə qışqırdım"

Yenə oğurlayırlar...

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Türkmənistan prezidenti Qurbanqulu müəllim dünən 3 nazirini işdən qovmuşdur. Deyir guya yaxşı işləməyiblər. Ancaq böyük ehtimalla onlar səhər idmanında düzgün əyilməyiblər. Orda prezidentin sərəncamıyla təzə qanun qüvvəyə minibdir: səhər işə gərdərkən hər bir kəs gimnastika ilə məşğul olmalıdır. Uşaqdan böyüyə, obyektin tipindən - dövlət, özəl, diplomatik və sairə - asılı olmayaraq tətbiq olunur. Bağçalarda, məktəblərdə, nazirliklərdə, idarələrdə hamı idman edir. Özü də bunun üçün xüsusi yer-zad ayrılmalıdır, idarələrin işçiləri düzülülər binanın qabağında, əyilib-qalxır, əl-qol hərəkətləri edirlər. Bıgıburma erkəklərin, qat-qat tumanlı zənənlərin küçədə zorla, sürüylə idman eləməsi ni müşahidə etmək tragikomediya.

Türkmənistan Corc Oruellin "1984" romanındakı xəyali totalitar dövlətlərdən Ostaziya-nın ərazisinə düşür, ancaq son 20-30 ildə Türkmənistanda yaşananları bəlkə dahi yazıçı da proqnoz edə bilməzdi. Bir oğuz türkləri olaraq türkmən qardaşlarımız eynilə bizim günümüzdədir: nə ələsələr axırda "Saparmurad Türkmənbaşı" alınır. Buna bən-zər ifadəni Rusiyanın baş naziri Çernomirdin 90-cı illərdə demişdi: "Rusiyada nə qayırsan qayı, axırda ya Kommunist Partiyası alınır, ya da Kalaşnikov avtomatı".

Söz aforizmlərdən düşmüşkən, keçək əsas mövzumuza. Mövzumuz mövsümə uyğun olaraq vətənpərvərlikdir. Bu mövzuda da ən yaxşı müdrik kəlimələrdən birini 19-cu əsr rus yazıçısı Saltkov-Şedrin-ə aid edirlər: "Əgər vətənpərvərlik haqda çox danışmağa başladsanız, deməli yenə nəse oğurlayırlar".

Doğrudan qızıl sözlərdir. İmkanım olsa 21-ci əsrin Azərbaycanında bu cümləni hər küçüyə, tinə yazıb asardım. Bəlkə o zaman uca millətimiz və sevgili xalqımızın gözü açıları. Gümanım yoxdur o halda da açılınsın, fantastik ehtimal kimi yazdım.

Ancaq Saltkov müəllim müəyyən mənada səhvə yol verirdi. Mənim fikrimcə vətənpərvərlər hər hansı vətənin ən yaxşı, ən qaymaq hissəsidir, ərazini dövlətə çevirən, insanların həyatını müsbətə doğru dəyişən onlardır.

Belə baxanda, bu mövzuda türk şairi Orxan Vəli-nin də yaxşı misraları vardır:

"Nələr etmədik bu vətən üçün!

Kimimiz öldük;

Kimimiz nitq söylədik".

Yeni şair demək istəyir ki, vətən üçün iş görmək lazımdır, boşboğazlıq eləmək yox. Örnək üçün, son günlər şəhərin meydanlarında əlində bayraq ora-bura gedən məktəbli uşaqlar görürəm, özümün tələbə vaxtım yadıma düşür. Dərs oxumaq əvəzinə düşmüşdük Nemətin, Hatəminin, Etibarın dalyca. Nəticə də indiki vəziyyətimizdir. Uşağıma kitab oxutdura bilmirəm, ancaq 3-4 gün qabaq görürəm məktəbdən əlinə-üzünə qələmlə bayraq çəkib şəstlə evə gəlib. Rüşvətxor məktəb direktoru mitinq keçiribmiş.

O cümlədən, hər kəsin peşəsini düzgün eləməsi onun vətənpərvərliyi. Jurnalist həqiqəti yazmırsa, usta ayaq-qabını yapışqan yerinə tüpürcəklə yapışdırıb müştəriyə sırıyarsa, həkim xəstəni səhv edib öldürsə, ona patriot demək olmaz. İstəyir gündə yetmiş dəfə himn oxusun, bundan cəmiyyətə, vətənə hansı fayda var?

İndi gəlirəm qabaqda yazdığım oğurlar məsələsinə. Fikrimcə, oğurlar hər bir dövlətin ən vətənpərvər insanlarıdır. Şübhə edirsinizsə, o zaman bu vətənpərvər sözünün etimologiyasına diqqət edin. Bu ərəbcə "vətən" və farscadan dilimizə dəyişərək keçən "pərvərdən" - yedirtmək, tərbiyə vermək sözlərindən yaranıb. Yəni, vətəni ən çox yeyən, vətənin yedirdiyi adam vətənpərvərdir. Həm yeyirlər, həm də yeməyənlərə tərbiyə verirlər. Öyrədirlər ki, necə yaşamaq lazımdır. Təzəlikcə oğurların evdə pulu harda axtarması haqda bir maraqlı yazı oxudum. Sən demə bəzi varlılar pulu tualetini su bəsinin içində saxlayırmış. Bəziləri hamamda saxta boru düzəldib onun içinə yığırmış. Oğurlar isə bu metodları yaxşı bilirmiş. Vətənpərvər oğurlarımız da ana vətən Azərbaycanın bütün sərvətlərinin, qızıl-mızılının yerini bizdən yaxşı bilirlər, çırpışdırıb xaricdəki hesablarına, mülklərinə, şirkətlərinə yatırırlar.

Uca millətimizin vətənpərvərliklə yanaşı oğru ələminə, kriminal lotulara, "vor-zakonlara" mental məhəbbətinin də səbəbi vətənpərvərlikdir. Yerim bitdi, yoxsa dərinə izah edərdim.

Ötən həftə Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Dağlıq Qarabağ ətrafında işğal olunmuş torpaqlarımızda apardığı əməliyyatlarda Ermənistan ordusuna ağır zərbə vurdu. Azərbaycan ordusu torpaqlarımızı azad etmək üçün apardığı döyüşlərdə şəhidlər verdi, amma işğalçı ordu daha çox ösgər və zabitanı itirdi ki, bu da təkcə Ermənistanı deyil, ümumilikdə türk düşmənilərini yasa boğdu.

Azərbaycanın haqq işinə dünyanın əksər ölkələrindən dəstək gəldi, beynəlxalq təşkilatlar Ermənistanın işğalçı mahiyyətini qanadı. Beynəlxalq aləmdə mövqələrinin necə də yanaqsız və çürük olduğu üzə çıxan Ermənistanı heç erməni diasporası belə dəstək etmədi. Amma onların əvəzində Türkiyəni illərdə qana bulayan, son aylar isə daha da vəhşiləşmiş PKK terror təşkilatı və onun siyasi qanadı olan Xalqların Demokratik Partiyası (HDP) ortaya açıq mövqe qoydu. HDP həmsədri Səlahəddin Dəmirtaş ermənilərin mövqeyini dəstəkləyən bəyanat verdi. HDP-nin Türkiyə Böyük Millət Məclisindəki qrup toplantısında çıxış edən Dəmirtaş cəbhə xəttində yaranan gərginliyə münasibət bildirərək Türkiyəni münasibəni kövrükləməkdə ittiham etdi, açıq erməni mövqeyi sərgilədi. Türkiyə ərazisini parçalamaq niyyəti ilə əlində silah vuruşan PKK-nın sözcüsü "Qarabağ muxtar bölgəydi, oradakı insanlar necə istəyirlərsə, elə yaşamağa bilərlər. Onların istəklərinə hörmət edilməlidir" dedi və sənədləri qoyub qaçan ermənilərə canıyananlıq göstərərək, "bu savaşı dayandırın" deyənənlərini xoruna qoşuldu.

Ermənilərin hər ötən gün cəbhədə artan itkilərini və hətta Xankəndindən belə qaçdıqlarını gören PKK-nın bu dəfə işğalçıya silahlı dəstək verməsi xəbəri yayıldı. Türkiyənin "Yeni Şafak" qəzetinin bu barədə xəbərində deyilirdi ki, cəbhə xəttində gərginliyin artdığı vaxtda PKK qruplaşması ermənilərə dəstək olmaq üçün işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarına 400 terrorçu göndərmiş. PKK terrorçularının Göyçə gölünün yaxınlığında qurulan hərbi düşərgədə yerləşdirildiyi bildirilirdi. Terrorçuların İraq və Suriya düşərgələrindən Ağrı dağı vasitəsilə Ermənistanı keçdiyi iddia olunurdu.

Məlumatlarda qeyd olunurdu ki, "Kürdüstan Birliyi"nin rəhbərlərindən biri olan Bese Hozat terrorçuların sığındığı Kandillə Ermənistan rəhbərliyi arasında danışıqlar aparır: "PKK-nın Suriya qolu olan PYD tərəfində döyüşən 150 erməni əsilli terrorçunun da Azərbaycanla döyüşmək üçün Dağlıq Qarabağ ərazisinə keçən terrorçular arasında olduğu da bildirilir. Ağrı vilayəti üzərində Dağlıq Qarabağ ərazisinə keçən terrorçular bölgənin üç səmtinə göndəriliblər. Əvvəlcə Laçın, Şuşa, Kəlbəcər şəhərlərinə gedən terrorçular oradan da Ağdam, Cəbrayıl, Zəngilan və Füzuli

Türkün düşmənləri Almaniyada təşkilatlanır

Qarabağlı PKK silahlıları "Üçün də məzar etməli"

Ermənistan rəhbərliyinin göstərişi ilə Avropada məskunlaşmış erməni və PKK təmayüllü kürdləri Azərbaycanla savaşa hazırlayırlar; pul üçün döyüşməyə hazır olan, heç Qarabağın səmtini belə bilməyənlərin əsasən Rusiya üzərindən Ermənistanı, oradan işğal zonasına göndəriləcəyi planlaşdırılır...

cəbhələrinə göndərilə bilər. Dağlıq Qarabağa göndərilən terrorçuların bomba və əməliyyatlar üzrə mütəxəssis olmaları bildirilir,- deyərək türk mətbuatı yazıb.

Məsələyə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin rəsmisi və vitse-spiker Bahar Muradova səviyyəsində münasibət bildirilib və məlumatı araşdırıldığı deyilib.

Cəbhədə atəşkəs elan olunsa da, gərginlik sənəməyib, yaxın aylarda Qarabağda yeni əməliyyatların başlama-yacağına isə möhkəm zəmanət yoxdur. Çünki Ermənistanın aldığı ağır zərbenin şokundan ayıldığını sonra yəniden təxribatlar törədəcəyi realdır. Üstəlik, cəbhədə "ağzı yanan" ermənilər sıralarını müzdlü döyüşçülərlə yenidən təşkil etdikdən sonra təzədən azğınlığa bilirlər.

Ermənistanın bu niyyətdə olduğunu təsdiqləyən və ordu sıralarını PKK müzdlüləri gücləndirmək istəyini təsdiqləyən daha bir məlumat "Yeni Müsavat"a Avropadakı mənbələrdən daxil olub. Məlumatda iddia olunur ki, Ermənistan rəhbərliyinin göstərişi ilə Avropada məskunlaşmış erməni və PKK təmayüllü kürdləri Azərbaycanla savaşa hazırlayırlar. Qaynağımız deyib ki, bu proses xüsusilə Almaniyada daha geniş aparılır. Belə ki, Almaniyada qaçqınlar düşərgə-

sine sığınaraq ac-yalavac yaşayan suriyalı ermənilər və PKK-lılar var. PKK-ya ideoloji və silahlı bağlılığı olan kürdləri və suriyalı erməniləri pul qarşılığında Ermənistanı keçirmək və Azərbaycana qarşı döyüşə qoşmaq üçün ciddi proses başlayıb. İddiada deyilir ki, Azərbaycan düşmənlərinin siyahıya alınması artıq başlayıb. "Pul üçün döyüşməyə hazır olan, heç Qarabağın səmtini belə bilməyənlərin əsasən Rusiya üzərindən Ermənistanı göndəriləcəyi planlaşdırılır", - deyərək mənbə söyləyib. Yeri gəlmişkən, ötən həftə Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan Almaniyada rəsmi səfərdə olub.

Bəzi ekspertlər hesab edirdi ki, PKK-nın həm siyasi, həm silahlı qanadının Ermənistanı açıq dəstək verməsi ilk dəfə deyil. PKK terrorçularının Qarabağa toplaşması barədə iddialar da yeni hesab olunur. Amma bu dəfə bu dəstəyin açıq şəkildə olması heç də təsadüfi deyil.

Əvvəla ona görə ki, 4 gün davam edən savaşa Azərbaycanın haqq işinə ən çox dəstəyi qardaş ölkə olan Türkiyə verdi. Aylardır Türkiyə ölkə daxilində PKK-ya qarşı antiteror əməliyyatları aparır. PKK indi həm sığınmağa yer, həm də türklərdən intiqam almaq üçün fürsət axtarır. Belə bir zamanda isə Azərbaycanın başına od ələdiyi Ermənistan

ordusu ilə PKK-nın maraqları tam üst-üstə düşür. Zətan həm PKK, həm erməni terror təşkilatı ASALA arasında tarixi işbirliyi həmişə olub. İndi isə ermənilərin PKK silahlılarına daha çox ehtiyacı yaranıb.

PKK-nın Ermənistanı açıq dəstəyini Türkiyə-Rusiya qarşılıqlı təzahürü kimi izah edənlər də var. Belə ki, Türkiyənin Qarabağ savaşında Azərbaycana tam dəstəyi Rusiyani qıçıqlandı. Bu səbəbdən də kürd terrorçularını öz ərazisi vasitəsilə Ermənistanı və oradan da işğal olunmuş Azərbaycan torpaqlarına göndərmək planını işə salıb.

Xatırladaq ki, Türkiyə ilə Rusiyanın münasibətləri pisləşdikdən sonra HDP lideri Moskvaya dəvət olundu və burada Türkiyəni təhdid edən mesajlar verdi. Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı uğurlu əməliyyatlardan sonra, yaranmış indiki əlverişli mövqeyindən istifadə edərək PKK-nın işğal zonasına yerləşdirilməsi barədə xəbərlərin tam və hərtərəfli araşdırılmasına nail olmalıdır.

Müvafiq təhlükəsizlik orqanları, XİN də bu məsələnin üzərinə getməli, bu təxribatın qarşısını alınması üçün gərəkləri etməlidir. Ümid etmək olar ki, ordumuz Qarabağ torpaqlarını PKK-nın da məzar etmək gücündədir.

□ "Yeni Müsavat"

Ermənistan-Azərbaycan cəbhə xəttində hərbi əməliyyatların səngiməsi diplomatik səylərin önə keçməsi ilə müşahidə olunur. Bu arada Minsk Qrupunun rusiyalı həmsədri İqor Popov bildirib ki, danışıqlar masasında Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair heç bir yeni sənəd yoxdur. Sadəcə, tərəflərin müzakirə etdikləri həmsədrlərin təklifləri var.

Popov Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasının üç prinsipini xatırladı: gücdən istifadə etməmə, millətlərin öz müqəddəratını müəyyən etmə hüququ və ərazi bütövlüyü. Altı elementə gəlincə isə o deyib: "Altı elementdən iki ən əsas torpaqların qaytarılması və Dağlıq Qarabağın statusunun həllidir və ya əksinə, Dağlıq Qarabağın statusunun həlli və torpaqların qaytarılmasıdır. Bu iki məsələ bir yerdədir, vahiddir. Elementlərə həmcinin qaçınların qaytması, Ermənistan və Dağlıq Qarabağ birlişdirəcək koridorun eni və statusu daxildir".

Sülhməramlıların münaqişə zonasında yerləşdirilməsi məsələsinə gəlincə, rusiyalı həmsədr sülhməramlı əməliyyatın yekun mərhələdə, yeni sülh sənədi imzalandıqdan sonra nəzərdə tutulduğunu bildirib.

Bəs xalqların öz müqəddəratını təyin etmə prinsipi ilə ərazi bütövlüyü prinsipi bir-birini istisna etmirmi?

Beynəlxalq məsələlər üzrə ekspert, Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, dünya təcrübəsində belə bir halla rastlaşmayıb ki, münaqişələrin həllində bu iki prinsipin hər ikisi qəbul edilsin və onlardan biri pozulmuş olmasın: "Millətlərin öz müqəddəratını həll etmə prinsipi ilə ərazi bütövlüyünün saxlanması prinsipi bir-biri ilə ziddiyyət təşkil edən prinsiplərdir. Bu prinsipdən birinin qəbul edilməsi o birinin pozulması deməkdir. Qarabağ probleminin həllində millətlərin öz müqəddəratını həll etmə prinsipinin tətbiq edilməsi mümkün deyil. Çünki ermənilər bu prinsipi yalnız və yalnız Dağlıq Qarabağdakı ermənilərin müstəqil dövlətinin qurulması

və tanınması formasında irəli sürürlər. Belə halda isə həmin prinsipin qəbul edilməsi avtomatik olaraq o biri prinsipin - Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün saxlanması prinsipinin pozulması demək olar. Əgər ermənilər, o cümlədən İqor Popov və digərləri millətlərin öz müqəddəratını təyin etmə prinsipi deyərək Dağlıq Qarabağa

rabağ separatçılarına müstəqillik qazandırmaqdır. Bu arzular gözlemləndikdə qalacaq".

R.Nurullayev onu da dedi ki, yaxşı olar Rusiya millətlərin öz müqəddəratını həll etmək hüququnun olması məsələsini çox da qabartmasın: "Çünki o halda deyilə bilər ki, Rusiyanın özündə çoxlu sayda millətlər var ki, onların öz müqəddəratını

hazır olduğunu bəyan edib. Bunun özü millətlərə öz müqəddəratını həll etmə hüququnun tanınmasıdır. Rusiya erməniləri Azərbaycanın daxilində qalmaqla muxtariyyətə razı salarsa, münaqişə həllini tapar. Təəssüf ki, Moskvanın bu istəkdə olduğu müşahidə edilmir.

Rusiya birdəfəlik bilməlidir ki, xalqların öz müqəddəratını

Ərazi bütövlüyü prinsipi öz müqəddəratını təyinetmə ilə necə uzlaşacaq?

Razi Nurullayev: "Dünya təcrübəsində hələ olmayıb ki, münaqişələrin həllində bu iki prinsipin hər ikisi qəbul edilsin..."

yüksək muxtariyyət verilməsini nəzərdə tutduqlarını bəyan etsəydilər, o zaman qeyd edə bilərik ki, bu prinsipin qəbulu Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü pozmayacaq. Ancaq yüz faiz bellidir ki, ermənilər millətlərin öz müqəddəratını təyin etmə prinsipi kimi müstəqilliyi nəzərdə tuturlar. Popovun bu məsələni xüsusi olaraq qeyd etməsi o deməkdir ki, Rusiya Qarabağ münaqişəsinin həllində maraqlı deyil. Onların niyyəti Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilərə yüksək muxtariyyət verməyə

təyin etməsi prinsipi ölkələrin ərazi bütövlüyünü pozmamalıdır və Helsinki Yekun Aktında məhz bu ifadələr öz əksini tapır. Bütün münaqişələr ölkələrin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Beynəlxalq konvensiyalarda sərhəd və dövlətlərin ərazi bütövlüyünün toxunulmazlığı prinsipi var. Bu prinsiplərə əməl olunmalıdır. Və müxtəlif əhali qruplarının hüquqları müasir dünyada mövcud olan qayda və konvensiyalar əsasında həll olunmalıdır. Milli azlıqlara elə imkanlar verilməlidir ki, onlar öz mədəniyyət və dilini, özünəməxsusluqlarını qoruyub saxlaya bilsinlər. Azərbaycan dövləti bellidir ki, öz daxilində yaşayan milli azlıqlara bu imkanı verir".

Əlavə edək ki, prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin son iclasındakı çıxışı zamanı deyib ki, Azərbaycan torpaqlarında ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verilməyəcək və öz müqəddəratını təyinetmə prinsipi ölkələrin ərazi bütövlüyünü pozmamalıdır.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

**Putin bağışlamayacaq...
nə Sərkisyanı,
nə də Qarabağı**

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Həmkarım Etibar Seyidağa danışır ki, azyaşlı qızı ad günündə özünə Allahdan planşet istəyirmiş. Bunu eşidən 6 yaşlı oğlu hirsle qayıdıb ki, "bacı, ayıb deyil, adam Allah babadan Kəlbəcəri istəyər, planşet yox!"

Bax, bu günlərdə bizim uşaqların fikri-zikri Qarabağdır, ordumuzdur, əsgərimizdir, bayrağımızdır. Atəşkəs günü mənəndə oğlum "ata, nə oldu, əsgərlərimiz Şuşanı almadımı"-sorusmuşdu...

Son hadisələr göstərdi ki, bizim Qarabağ sevgimiz gen yaddaşımıza hopub, onu silib-atmaq mümkünsüzdür. Bunu dost da gördü, düşmən də. Ancaq eforiyaya qapılmamalıyıq. Bəli, düşmənin burnu ovulub, qarşısında kim olduğunu nəhayət, anlayıb, ancaq bu, hələ son qələbə deyil. Nə qədər ki, böyük savaş başlamayıb, oturub bütün sahələrdə vəziyyəti saf-çürük eləməliyik, harda səhvlər oldu, daha nələr etmək olar ki, uğurlarımızın davamı gəlsin.

İndi növbə Azərbaycan diplomatiyasındadır. Danışıqlarda elə mövqedən çıxış etmək lazımdır ki, hər sənəddə uğrunda verdiyimiz şəhidlərin ruhu narahat olmasın. Hətta fotolar çəkəndə də unutmamaq lazımdır ki, qarşıdakı düşməndir. Aprelin ilk həftəsindəki birliyimizin qorunub-saxlanması çalışmaq lazımdır, daxili savaşa girsək, hamılıqla məğlub olacağıq. Təxribat planları işə salına, birliyimiz sarsıldıla bilər. Unutmayaq ki, hələ savaş bitməyib və arxa cəbhənin vəhdətdə olması çox önəmlidir.

Suriya böhranından sonra çıxılmaz düşən Rusiya Qarabağdakı əməliyyatları dayandırmaq üçün dünyaya yeni statusda təqdim etmək şansını qazandı. Şübhə yoxdur ki, Moskva masa üzərinə öz maraqlarına xidmət edən sənədi qoyacaq. Əslində son səfərləri zamanı Rusiya rəhbərliyi Azərbaycandan nə istədiyinə işarə etdi. Sergey Lavrov "Azərbaycan nə AİB-ə, nə də ki KTMT-yə üzvdür. lakin, mən bu vəziyyətin dəyişə biləcəyinə ümid edirəm", - dedi. Dmetriy Medvedev isə "Dağlıq Qarabağı tez-tələsik insan həyatı hesabına həll etməkdənsə, ən yaxşısı donmuş vəziyyətdə saxlamaqdır"-söylədi. Bundan sonra Moskvanın hansı müsbət təklifinə inanmaq olar?

Rusiya problemi doğrudan da həll etmək istəyirsə, öz hərbi müttəfiqi Ermənistanı ultimatum verməliyi ki, öz əsgərlərini Qarabağdan çəksin. Bir telefon zəngi ilə Putin Sərkisyanı ayağına çağırırdımı? Elə cəbhədə ağır artilleriya və tank atəşi də məhz Rusiya rəhbərliyinin müdaxiləsindən sonra dayandı. Deməli, Putin Azərbaycanın istədiyi həll yolunu istəmir, ən azı ordusunu Qarabağa yerləşdirmək istəyir, axı rus ordusu tarix boyu harasa girməyə öyrəncəlidir. Gürcüstan, Ukraynaya, Suriyaya... Bəs, indi hara? Plan məlumdur. Bütün dünya Qarabağ məsələsinin dondurulmuş saxlanması təhlükəli saydığı halda, Medvedev deyir gəl, dondurub saxlayaq...

Yoxsa 5+2 söhbəti ən yaxşı halda nağıl, ən pis halda isə bizə tələdir. Erməni həyasızcasına Lələtəpə və Taliş yüksəkliyinin iddiasını edir, Rusiya bizi necə inandıra bilər ki, o, mərhələli şəkildə rayonları azad edəcək? Digər tərəfdən də lap 5 rayonun azad olunması baş versə belə, Laçın və Kəlbəcər daxil olmaqla Dağlıq Qarabağ əlvida "deməli" olacağıq.

Sərkisyanın isə artıq fəthişi verilib. Ermənistan prezidenti ən azı Almaniya Putini satdığına, başından böyük danışdığına görə cəzalanacaq, buna şübhə yoxdur. Həm də artıq Serjik ölkəsində bütün dayaqlarından bəhrum olub. Hakimiyyəti o qədər laxlayıb ki, hətta 1998-ci ildə istefaya göndərdiyi Ter-Petrosyanın ayağına gedib ondan məsləhət istəyir.

Qabaqlar Sərkisyan məsləhətə Putinin ayağına gedərdi. Vəziyyət dəyişib. Bu gün erməni xalqı "bizim oğullarımızı özge torpaqlarında niyə öldürdün" sualına cavab istəyirlər. Ölkədə hər an üsyan başlaya, Moskvaya bağlı güc strukturları isə Serjiki tək qoya bilər. Ter-Petrosyansa istefaya yola salınanda sözünü demişdi: "Vaxt gələcək ermənilər azərbaycanlılara yalvaracaq".

O vaxt yetişib, budur, başına bombalar yağan ermənilər Rusiya "bizi satdı" deyər, hay-küy salıb. Ancaq əslində bununla ermənilər növbəti dəfə satqınlıq missiyasını yerinə yetirir, bu dəfə də Rusiyani satır. Putin isə bunu Sərkisyan iqtidarına bağışlamayacaq. Qarabağı bizə bağışlamadığı kimi. Ancaq Sərkisyanın gedişi durumu dəyişməyəcək. Azərbaycan növbəti savaşa hazırlaşmalıdır. Hamımız gördük ki, müharibə zərərli deyil.

Uşaqların da yuxusu qaçıb, Allah babadan Kəlbəcər istəyirlər. Heç olmasa bu savaşı bağça yaşlı balalar üçün saxlamayacaq...

Ermənistanda panika: Gümrü hərbi bazasında nə baş verir?

Qarabağda hərbi əməliyyatların dayandırılmasının ardınca Ermənistanın Rusiya hərbi bazası ətrafında qəribə şeylər yayılmağa başlayıb. Virtualaz.org xəbər verir ki, bəzi Ermənistan KİV-ləri Gümrüdəki Rusiya hərbi bazasının ətrafında patrul xidmətinin gücləndirildiyini, hətta hərbi texnikanın küçələrə çıxdığını və rus hərbiçilərinin ailələrinin Ermənistanı tərk etdiyini yazıblar. Gümrü şəhərinə təbii qazın verilməsinin qəfil dayandırılması da şayiələrə və panikanı gücləndirib.

"Sputnik" agentliyinin erməni xidmətinin bildirdiyinə görə, şayiələrə kövrəklən "Qraparak" qəzeti olub. Qəzet Gümrü baza-

sında rusların özlərini qəribə apardıqlarını, küçələrə hərbi texnika çıxardıqlarını yazıb. Lakin agentliyin müxbiri Gümrüdə olarkən söhbətəşdiyi taks sürücüsü belə məlumatları "şayiə" adlandırıb. "Onsuz da Qarabağa görə əhali çox narahatdır, nəyə lazımdır belə şeylər yaymaq" - Karapet adlı sürücü deyib.

Panikanın artması ilə bağlı Gümrü meriyası da xüsusi açıqlama verib və Rusiya hərbi bazasının küçələrə texnika çıxarmasını təkzib edib. Ancaq meriya Rusiya hərbiçilərinin ailə üzvlərinin şəhəri tərk etməsinə inkar etmir. Bildirilir ki, bu, normal haldır, əvvəllər də hərbiçilərin ailələri Rusiyaya gediblər və qayıdıblar.

Ermənistanda Rusiya hərbi bazası ətrafında belə şeylərin yayılması İravanın Qarabağda 4 günlük müharibə zamanı öz strateji müttəfiqindən incikliyi ilə əsaslandırılır. Ermənistan həmin müharibə zamanı Azərbaycanın Rusiyadan aldığı yeni silahları tətbiq etməsindən şikayətlənir. Prezident Sərkisyan və digər erməni rəhbərləri Rusiyadan Azərbaycana silah satışı dayandırmağı istəyirlər. Lakin onların bütün gözləntiləri boşa çıxıb, Rusiya rəsmiləri bildirib ki, Azərbaycana silah satışı davam edəcək.

İlqar Məmmədovun azadlığa çıxma şansları artır

Apelyasiya Məhkəməsinin nə zaman olacağı müəmma olsa da, REAL sədrinin bu instansiya qurumunun qərarı ilə azadlığa buraxılacağı deyilir

İlqar Məmmədov

REAL hərəkatının sədri İlqar Məmmədovun Şəki Apelyasiya Məhkəməsində keçiriləcək prosesinin vaxtında yaranan qeyri-müəyyənlik davam etməkdədir. Məhkəmə iclasının zamanı barədə hələ də müdafiə tərəfinə heç bir məlumat verilməyib.

Novruz əfvində siyasi məhbusların bir çoxunun azad edilməsi, ardınca hüquq müdafiəçisi İntiqam Əliyevin Ali Məhkəmədən azad edilməsi REAL sədrinin də azad olunacağı fikirlərinin cəmiyyət arasında daha çox səslənməsinə səbəb olub. Xüsusilə, Əfv Komissiyasının üzvü Əliməmməd Nuriyevin günlər öncə İ.Məmmədovun məhkəməsinin olacağı barədə fikirlər səsləndirməsi ictimaiyyət arasında geniş müzakirələrə yol açıb. REAL sədri barəsində Apelyasiya Məhkəməsinin müsbət qərar verəcəyinə ümid edənlər çoxluq təşkil edirlər.

İ.Məmmədovun həyat yoldaşı Vəfa Məmmədova aprelin 9-da onunla görüşdüyünü söylədi: "Vəziyyəti yaxşıdır. Əhval-ruhiyyəsi yerindədir. Müəssisədə onunla bağlı ciddi bir problem yoxdur. Açıq, özü hazırda deyilən fikirlərlə bağlı ümidli deyil. Biz də ümidli deyilik. Apelyasiya Məhkəməsinin zamanından da dəqiq məlumat yoxdur. Məhkəmə, təbii ki, olacaq. Nə qədər prosesi uzatsalar da, əvvəl-axır olmalıdır. Məhkəmədə nələrin olacağı deyə bilmərik. Hazırda elə bir vəziyyətdir ki, nəyin nə zaman olacağı bilinmir".

Hüquq müdafiəçisi Arzu Abdullayeva REAL sədrinin azadlığa buraxılma şanslarını yüksək dəyərləndirdi: "Apelyasiya Məhkəməsinin təxirə salınmasını müsbət qiymətləndirmişik. Əgər qərar əvvəlcədən olsaydı, bu məsələyə neqativ yanaşılsaydı, o zaman Apelyasiya Məhkəməsi keçirilirdi və mənfəi qərar çıxarıldı. O zaman ölkə başçısı hələ ABŞ-a getməmişdi. Ona görə həmin vaxt hamımız fikirləşirdik ki, ABŞ səfərindən sonra hər şey bilinəcək. Orada danışıqlar müsbət gedib. Belə düşünürəm ki, məsələ bir az yayındır. Ona görə ki, Qarabağ məsələsi ortaya çıxdı. Hazırda bütün proseslər bu istiqamətdə gedir. Yenə də bu məsələnin müsbət həllinin tərəfdarıyam. Ümid edirəm ki, İlqar Məmmədov və Xədicə İsmayilın işi müsbət həll olunacaq. Bunlar subyektiv fikirlərimdir. Gerçəklikləri nəzərə alaraq, belə bir qənaətə gəlirəm".

Qeyd edək ki, İ.Məmmədov 2013-cü ilin İsmayillı hadisələrinə görə həbs olunub. Onunla bərabər Müsavat başqanının müavini Tofiq Yaqublu da həbs edilmişdi. Eyni maddə üzrə ittiham olunmalarına baxmayaraq, T.Yaqublu Novruz əfvində azadlığa çıxsa da, bu qərar REAL sədrinə şamil olunmayıb. Məmmədov məhkəmənin qərarı ilə 7 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib. Yerli və beynəlxalq təşkilatlar onu vicdan məhbusu kimi tanıyırlar.

□ Cavansir ABBASLI

Borca verdiyi pulu ala bilməyən qadın intihara əl atdı

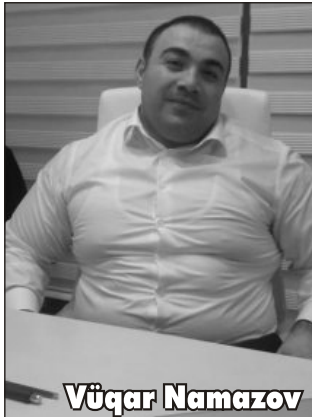

Bakıda qadın intihara cəhd edib. Buna səbəb qadının borca verdiyi pulu geri ala bilməməsi olub. Musavat.com xəbər verir ki, Bülbülə qəsəbə sakini 1986-cı il təvəllüdü Xəyalə Hüseynova tanış Aqşin adlı şəxsə 5600 manat borc verib. Uzun zaman keçsə də X.Hüseynova borcunu geri ala bilməyib. Buna görə də X.Hüseynova yaşadığı evdə intihar məqsədi ilə böyük həcmdə korvalol məhlulu içib. Yaxınları hadisədən xəbər tutaraq onu xəstəxanaya yerləşdirib.

X.Hüseynova daha sonra polise müraciət edib. Hadisə ilə bağlı Suraxanı Rayon Polis İdarəsinin 31-ci Polis Bölməsində araşdırma aparılır.

□ İ.MURADOV

"Altes Group" holdinqin idarə heyətinin sədri Rüstəm Abdullayevlə poverlifting üzrə 4 dəfə dünya, 7 dəfə Avropa çempionu, əməkdar idman ustası Vüqar Namazov arasında yaranmış mülki mübahisə mətbuat üzərindən qarşılıqlı ittihamlarla əvəzlənib.

Vüqar Namazov

"Yeni Müsavat"da bu mübahisə haqda "Bakıda dünya çempionunun obyektini əlindən almaq istəyirlər" və "Mahmudovçular "Altes Group"un 10 mənzilini ələ keçirmək istəyiblər - ilginc detallar" sərəlvhələri altında yazılar dərc olunub. Sonuncu yazının dərcindən sonra redaksiyamıza müraciət edən V.Namazov "Altes" rəhbərliyini doğru olmayan məlumatlar yaymaqda suçlayıb, ictimaiyyəti çaşdırmaq cəhdində bulunduğunu bildirdi: "Yasamal rayonu ərazisində cəmi bir neçə ay əvvəl fəaliyyətə başlamış "VİTR" idman klubu "Altes Group" holdinqin idarə heyətinin sədri Rüstəm Abdullayevin yaratdığı süni əngəllər səbəbindən fəaliyyətini dayandırıb.

Aramızda mülki mübahisə yarandıqdan sonra mənə məbli olub ki, Rüstəm Abdullayevə həmin binalarla bağlı hər hansı bir əqd, müqavilə bağlamaq qadağan olunub. Belə ki, 2012-ci ildən məhkəmənin qərarı ilə mənzil satması, möhüründən istifadə etməsi qadağan edilib. "Altes" payçıları arasında yaranmış mübahisələr səbəbindən məhkəmənin qərarı ilə fəaliyyətinin məhdudlaşdırılmasına baxmayaraq şirkət keçmiş milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun himayəsinə sığınaraq qanunsuz tikinti və satış işlərini həyata keçirib. Eldar Mahmudovun oğlunun ofisinin "Altes Group"un inşa etdiyi binada yerləşməsi təsadüfi deyil. Üstəlik Rüstəm Abdullayev bunu gizlətmir. O, mətbuata açıqlamasında deyib ki, Eldar Mahmudov 2014-cü ildə "Altes" in tikdiyi binada mənzilləri alqı-satqı vastəsi ilə alıb. Rüstəm Abdullayevin alqı-satqı ilə bağlı fikirlərini mübahisələndirmirik. Biz razılışırıq ki, keçmiş MTN şefi pulu ilə "Altes"dən ev alıb. Axı 2012-ci ildən məhkəmə qərarı ilə "Altes" in bütün binalarına, hesabına, əməliyyatlar etməyinə, möhürə həbs qoyulub. 2015-ci il oktyabr ayında Ali Məhkəmə bunu qüvvədə saxlayıb. Bəs onda bu alqı-satqı prosesini necə həyata keçiriblər?

V.Namazov deyir ki, "Altes"də qanunsuzluqla üzle-

tikilərək tələ rolunu oynayır. Kimlərisə aldadıb pulunu ələ keçirmək üçün tələ. Başma gələnlərdən və araşdırma aparandan sonra bu qənaətə gəldim".

V.Namazov bildirib ki, "VİTR fitness" idman klubu-

"Altes Group" la dünya çempionunun

çəkilməsi bitmək bilmir

Vüqar Namazov: "Rüstəm Abdullayevin gözü yaratdığım fitness kluba düşüb"

şən təkcə o deyil: "O, mənim başıma gətirdiyi ssenari ilə çox adamları ləkələməklə, şantajla, həddə yolu ilə haqqını əlindən alıb və cəzasız qalıb. Mənimlə Rüstəm Abdullayev arasında problem martın 17-dən açıqlandı. Ancaq buna qədər mənim xəbərim də olmadan köhnə ssenari işə düşüb. Şirkətə 36 min manat borcum olmasın iddia edərək məhkəməyə müraciət ediblər. Ondan sonra haqqımda işə dəxli olub-olmayan bütün instansiyalara şikayət ediblər. Gözümü açanda gördüm ki, hər yerdən əlində şikayət ərizələri olanlar üstümə gəlir. Onun bəzi saytlarda etirafı var haralara şikayət edib. Sonra da mənə məlum olub ki, bu bina heç bir yerdə qeydiyyatdan keçməyib, mən fitness klub üçün götürdüyüm ərazini yüksək səviyyədə təmir etdirmişəm. Fitness klubda bütün təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunub. O, fitness klubun yerləşdiyi ərazinin binaya təklükə yaratdığı haqda FHN-ə şikayət edib. Axı bu ərazini sən tikmişəm, mən təmir eləmişəm. Sənin binanın FNH standartlarından keçibmi? Və yaxud Bakı şəhər İcra Hakimiyyəti bu binanı tikmək üçün sənə icazə verib? Hansı lahiyyəyə əsasən bu binanı tikmişəm?"

Bu binalar qeyri-qanuni

nu ərsəyə gətirmək üçün 2014-cü ildə hələ birinci devalvasiyadan əvvəl banklardan ABŞ dolları ilə kredit götürüb və ümumilikdə idman klubunun ərsəyə gətirilməsi üçün dövlətin audit xidmətinin yoxlamasının son nəticəsinə görə 1,6 milyon manat sərəmayə qoyulub. Buraya ancaq təmir daxildir: "VİTR klub"un yerləşdiyi "Emerald Palase" yaşayış kompleksini "Altes Group"un tərkibində olan "Nur-İnşaat" MMC inşa edib. 8 oktyabr 2015-ci ildə "VİTR" in fəaliyyət göstərdiyi yerin sahibi olan "Nur İnşaat" şirkəti ilə 5 illik müqavilə imzalanıb. Müqaviləyə əsasən "VİTR" ayda 9 min manat ödəməyi öhdəsinə götürüb. Lakin kompleksdə təbii qaz olmadığından tərəflər 6 min manata razılışdılar. Ötən ilin sentyabrından "VİTR" idman klubu hər ay müqavilə əsasında göstərilən məbləği ödəyib. 66 min manat pul ödənilib. Onlar baxdırlar ki, "VİTR fitness"ə qarşı qaldırıldıqları iddia məhkəmədə sənədlərlə sübut olunacaq, məhkəməyə nə qədər təsir etsələr də, qərar bizim xeyrimizə nəticələnməyəcək. Başladılar cürbəcür kampanyalara. Güc strukturlarındakı əlaqələri ilə təsir etməyə, mənə vaxt belə qoydular ki, sən terrorçu kimi telekanallara çıxararıq. Bu həddə ilə eyni

vaxta saytlarda mənim ələhimə yazılar dərc edilməyə başladı. Ancaq onlar hələlik niyyətlərinə nail olmayıb. Çünki əvvəlki qüdrətli əl Rüstəm Abdullayevin arxasından çəkilib. Məsələn, bir neçə gün bundan əvvəl mətbu-

atda Rüstəm Abdullayev deyir ki, guya Vüqar Namazov "Altes Group"un Dubayda olan vitse-prezidenti Polad Qabulovla əlbirdir və Polad Qabulov Vüqara informasiya verir. Mən Polad Qabulov adında adam tanıyıram və heç vaxt onunla təmasda olmamışam. İkincisi də, Rüstəm Abdullayev Polad Qabulovu Eldar Mahmudovun adamı olmaqda günahlandırır və bildirir ki, onun haqqında 2013-cü ildən axtarış elan edilib. Açıqlamada prezidentin əmisi oğlu Fərid Əliyevin də adı çəkilir. Ancaq "Altes Group" rəsmi internet sahifəsində "Altes Group" idarə heyətinin cəmi 3 üzvü var: Rüstəm Abdullayev, Fəqan Şükürov və Ramil Mirheydərov. Ancaq burada Rüstəm Abdullayevin içüzü açıqlır. O, yenidən özünü kiminsə kölgəsində gizlətməyə çalışır. Mən Fərid müəllimlə görüşmüşəm və Fərid müəllim mənə bildirib ki, onlarla onun heç bir əlaqəsi yoxdur və yaranmış problemdə imkanı qədər mənə köməklik eləməyə çalışacaq".

V.Namazovun sözlərinə görə, hazırda internetdə "Altes Group" adından qondarma feysbuk sahifəsi yaradılıb. Həmin sahifədə Rüstəm Abdullayevin qanunsuz əməlləri faktlarla ifşa edilir: "Həmin sahifə onun cəzasız qalmış cinayət əməllərini təsdiqləyən rəsmi sənədlərlə doludur. O, ancaq mənim haqqımda faktlara əsaslanmayan, öz fantaziyasını işə salaraq şər-böhə dolu yazılarını sosial şəbəkədən istifadə edərək mənəvi terror edir. Rüstəm Abdullayevin gözü yaratdığım fitness klubuna düşüb və onu indiyədək sınaqdan çıxardığı çirkin yolla almaq istəyir. Rüstəm Abdullayevin dəfələrlə sınaqdan çıxmış ssenarisində var və bu ssenari yenidən səhnələşdirilib. Bu ssenari dəfələrlə güclü himyəçisinin dəstəyi ilə bir neçə mövsüm anlaşıqla alınıb. Amma haqq-ədalət öz yerini mütləq tapacaq və əməllərinə görə Rüstəm Abdullayev məhkəmə qarşısında bir gün cavab verməli olacaq".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

Dağlıq Qarabağda müvəqqəti hərbi qarşılıqlı atəşkəsdən sonra özünü göstərməyə başlamış diplomatik fəallığın bu həftə də davam edəcəyi gözlənilir. Belə ki, sabah - aprelin 12-də Berlində ATƏT sədri olan Almaniyanın xarici işlər naziri Frank-Valter Ştaynmayer təşkilat üzrə həmkarları - Serbiya və Avstriyanın xarici işlər nazirləri İvitsa Daçiç və Sebastyan Kurtsu qəbul edəcək.

Oleq Kuznetsov

Almaniya XİN-in bununla bağlı yaydığı məlumatda deyilir ki, danışıqların əsas mövzusu ATƏT-də sədrlik edən ölkələrin Dağlıq Qarabağ və Ukraynada münaqişənin nizamlanmasına dair söyləri olacaq. Həmçinin, ATƏT-in miqrasiya məsələlərindəki roluna toxunulacaq. Görüşə ATƏT-in baş katibi Lamberto Zanyer də qatılacaq. Qeyd edək ki, ATƏT "üçlüyü" nə təşkilatın əvvəlki, hazırkı və növbəti ildeki sədr-ölkələri daxildir.

Ötən həftə Almaniya XİN başçısı münaqişə tərəflərini problemin yalnız dinc vasitələrlə həllinə çağırmış, hətta Berlinin 7 bəndlik həll planına malik olduğu haqda informasiyalar yayılmışdı. Almaniya kansleri Angela Merkel isə öz növbəsində Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanla Berlindəki görüşdə ölkəsinin Qarabağ zonasındaki gərginlikdən narahat olduğunu bildirmiş, Azərbaycanla müharibə şəraitində olan Ermənistanın Türkiyə ilə yaxınlaşmasının mümkün olmadığını qeyd etmişdi.

Bu arada Almaniya XİN-i münaqişənin tənzimlənməsi ilə bağlı 7 maddəlik plan təklif etməsi barədə xəbərlərə aydınlıq gətirib. XİN-dən APA-nın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, xarici işlər naziri Ştaynmayer münaqişə ilə bağlı "status kvò"nu uzun müddət davam edəcəyini düşünür. "Münaqişə davam etdiyi üçün təmas xəttində və iki ölkə sərhədində zorakılığın təkrarlanması və daha böyük intensivlik alması

riski artır. Buna görə də xarici işlər naziri Ştaynmayer münaqişənin sülh yolu ilə həlli istiqamətində tərəqqiyə nail olmaq üçün ATƏT-ə sədrliyi dövründə bir sıra fəaliyyətlərin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Almaniyanın 7 maddəlik planı zorakılığın artması potensialının qarşısını almağa yönəlib və münaqişənin davamlı, sülh yolu ilə həllinə dair yol göstərməkdən ibarətdir. Bunun əsasında atəşkəsin stabiləşdirilməsi və danışıqlar yolu ilə həllə nail olmaq üçün dialoq, etimad yaradılması tədbirlərindən istifadə etmək dayanır. Bu, Minsk Qrupunun işinin intensivləşdirilməsi, potensial kompromis nöqtələrinin araşdırılması və yekun olaraq uzunmüddətli sülh sazişi üçün danışıqların aparılmasından ibarətdir" - XİN-dən bildirilib.

Bəs bu qəbildən təklif, görüş və təmaslar Güney Qafqazın ən üzücü münaqişəsinin nizamlanmasında, nəhayət, hansısa sığrayışa gətirəcəkmi, yoxsa yaranmış taym-avtdan yenə təcavüzkar və onun əsas havadan Rusiya vaxt uzatmaq üçün yararlanacaq? İşğalçı Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarından çıxmasının vaxtı çatdığı ona başa salınacaq mı?

Hər halda Azərbaycanın ədalətli mövqeyi indi heç vaxt olmadığı qədər dünyaya, o cümlədən vasitəçi dövlətlərə ayandır. Onu son olaraq prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin 1-ci rübünün sosial-iqtisadi ye-

ATƏT "üçlüyü" Qarabağ müzakirələrinə hazırlaşır

Konfliktin həllində sığrayışın olub-olmayacağı tezliklə bilinəcək; rusiyalı politoloq: "Azərbaycana öz ərazisində işğalçıları məhv eləməyi heç kim qadağan edə bilməz..."

kunlarına həsr olunmuş iclasda bir daha diqqətə çatdırıb, Azərbaycan xalqının iradəsini ortaya qoyub: "Biz öz torpaqlarımızı müdafiə edirik, bizim başqa dövlətin torpaqlarında gözümüz yoxdur. Öz torpağımızı da heç kəsə verəsi deyilik... Heç vaxt imkan verməyəcəyik ki, Azərbaycan torpağında ikinci erməni dövləti yaradılsın. Dəfələrlə bəyan etmişik ki, məsələ sülh, siyasi yolla həllini tapsın. Bu gün də bəyan edirik ki, biz danışıqlar prosesinə sadıq və ümid edirik ki, bu danışıqlar məsələnin həllinə gətirib çıxaracaq. Problemin həlli də çox sadədir. Ermənistan silahlı birləşmələri işğal edilmiş torpaqlardan çıxmalı, Azərbaycan vətəndaşları öz doğma torpaqlarına qayıtmalıdır. Ondan sonra regionda sülh və təhlükəsizlik yaranabilir. Xalqların öz müqəddəratını təyin etməsi prinsipi nə gəlsə, bu prinsip ölkələ-

rin ərazi bütövlüyünü pozmalıdır."

Mövcud vəziyyəti "Vestnik Kavqaza" nəşrinə şərh edən rusiyalı analitik və tarixçi Oleq Kuznetsov da konfliktin ədalətli həlli üçün öncə onun hüquqi kontekstinə baxmağı zəruri sayır: "Əvvəla, dünyada Ermənistan istisna olmaqla, elə bir dövlət varmı ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımasın? Rusiya, həmsərhəd Türkiyə, İran, Gürcüstan, aparıcı dünya dövlətləri, BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi və qeyri-daimi üzvləri heç vaxt bəyan eləməyiblər ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyırlar. Beynəlxalq hüquq nöqtəyi-nəzərinə Ermənistanın işğal elədiyi torpaqlar Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir. İkinci sual: dünyada elə bir ölkə varmı ki, "Dağlıq Qarabağ Respublikası"ni tanıсын? Rusiya, yuxarıda sa-

"Suveren dövlət ya cinayətkarları məhv eləməlidir, ya onları öz ərazisindən gəldiyi yerlərə sıxışdırmalı, ya da həmsərhəd ölkələrə çıxıb getməsinə imkan yaratmalıdır. Bu, Rusiyaya, Türkiyəyə, İrana, Gürcüstana lazımdır? Xeyr. Burdan çıxış edib Rusiya hüquq sisteminin nöqtəyi-nəzərinə Qarabağ probleminin həllinin yalnızca bir variantı qalır: "Ermənistan öz cinayətkarlarını Azərbaycan ərazisindən yığıdır və onlar üzərində ədalətli məhkəmə qurur, paralel surətdə işğal elədiyi torpaqları Azərbaycan Respublikasının yurisdiksiyasına qaytarır. Başqa variantlar mövcud deyil" - sonda o əlavə edib.

dalanan ölkələr, hətta Ermənistanın özü də onu tanımır".

Ekspertin sözlərinə görə, Rusiya qanunvericiliyi kontekstində baxılırsa, o zaman gurultulu "Arsax" adı ilə adlandırılan ərazidəki bütün strukturlar, xüsusən də silahlı birləşmələr Rusiya Cinayət Məcəlləsinin 208-ci maddəsinə əsasən qanunsuz silahlı birləşmələr adlanırdı. Ermənistanın işğalçı siyasətini faş edən rusiyalı analitik daha sonra bildirib: "Konfliktin 2-5 aprel tarixli eskalasiyasından sonra Ermənistanın Müdafiə Nazirliyi öz saytında ölənlər və onların harada basdırıldığı haqda siyahı dərc etmişdi. Bu siyahıda Dağlıq Qarabağın bir sakininin də yoxdur. Ermənistanın Müdafiə Nazirliyinin rəsmən etiraf elədiyi və göstərdiyi 57 hərbiçinin hamısı Ermənistan vətəndaşıdır. Yenə sual ortaya çıxır: əgər Ermənistan Dağlıq Qarabağı tanımırsa, o halda onun vətəndaşlarının bu ərazidəki qanunsuz silahlı birləşmələrin tərkibində nə edirlər? Rusiya CM-nin 336-cı maddəsinə görə, bu - hərbi müzdluluqdur. Yeni istənilən halda bunlar cinayətkarlardır. Buradan da məntiqi sual yaranır: suveren Azərbaycan Respublikası dövlətinə öz ərazisində cinayətkarları məhv eləməyi kim qadağan edə və ya kim mane ola bilər?"

Lakin əfsuslar olsun ki, Ermənistanı öz işğalçı siyasətindən əl çəkməyə ən çox əl hazırda özünü hamıdan çox sülhpərvər vasitəsi qiyafəsində göstərməyə çalışan Rusiya qoymur. Çünki təcavüzkarın əsas qarantı qismində çıxış edən Rusiyanın bölgə ilə bağlı məxsusi maraqları var.

"Rusiya Cənubi Qafqaza yenidən hakim olmaq istəyir". Bu barədə "Reuters"dəki məqalədə deyilir. "Rusiya dünyaya onu sübut etmək istəyir ki, Dağlıq Qarabağ problemini yalnız o həll edə bilər" - yazıda qeyd edilir.

"Moskvanın strategiyası beynəlxalq ictimaiyyəti buna inandırmaq istiqamətində aparılır. Kreml dünyanı əmin etməyə çalışır ki, regiondakı vəziyyəti stabiləşdirməyə yalnız onlar qadirdir. Əsas da bunu özünün əbədi rəqibi ABŞ-a sübut etməyə çalışır. Amma məsələ tamam başqadır. Rusiya Cənubi Qafqazda hakimiyyətini yenidən bərpa etməyə çalışır", - deyir məqalədə vurğulanır.

Əlavə edək ki, məhz bu amili nəzərə alan əksər təhlilçilər Kremlin Qarabağ nizamlanmasına dair təşəbbüslərdə səmimi olmadığı qənaətindədirlər. Onlar hesab edirlər ki, Moskva indi də, ixtilafın həlli ilə yox, həll görüntüsü yaratmaqla məşğuldur.

Anzor Qamxaraşvili Qax rayonunun Qaxbaş kəndində yaşayır. Gürcü həmsöhbətim deyir bu vaxta qədər azərbaycanlılardan özünə qarşı ayrı-seçkilik, ögey münasibət görməyib. Ata-babası da həmişə Azərbaycanda özlərinə qarşı yaxşı münasibətdən razılıq edib.

Həmsöhbətim 7 yaşlı nəvəsi Giyoya işarə edərək əlavə edir: "Necə biz burda normal yaşamışıq, əminəm ki, bizim gələcək nəsillərimiz də Azərbaycanı seve-sevə rahat yaşayacaqlar". Azərbaycanlılarla birgə ill əsrə aid olan qədim alban məbədi (Kürmük məbədi) birgə ziyarət etmələrindən də danışıq. "Biz gedib məbəddə xaç çevirir, şam yandırırıq, azərbaycanlılar da nəzir qoyur. Heç kim bizə mane olmur, əksinə, dövlət orqanları bizim təhlükəsizliyimizi təmin edir. Həmçinin digər millətlərin nümayəndələri də bizə qoşulur"- deyir. A.Qamxaraşvili sözarası bədnam qonşularımıza, ermənilərə də müraciət edir: "Qoy Qarabağ erməniləri görsünlər ki, Azərbaycanda milli ayrı-seçkilik yoxdur, əsassız iddialara son qoyub birgə yaşamaq mümkündür!"

Gürcü həmsöhbətimin azərbaycanlı qonşusu Həbibulla Bayramov öz növbəsində deyir ki, 52 yaşa çatıb, amma gürcü qonşularından zərrə qədər də incikliyi olmayıb. Hətta foto çəkdikdən əl-ələ tutub bu mehribanlıqı simvolizə edən mesaj da verdilər.

"Mənim azərbaycanlılar arasında dostlarım var, bir-birimizin xeyir-şərində iştirak edirik. Biz ata-babamızdan belə görmüşük". Bunu isə 180 təsərrüfatlı Kötüklü kənd sakini Canaşvili Miriam Uşangi oğlu söyləyir.

Qax rayonunun İbaxlı kənd sakini Məhəmməd Musayev isə deyir bu vaxta qədər məbədi ziyarət edərkən bir dəfə də olsun narazılıq, ya xoşagəlməz hadisə olmayıb: "Əksinə, burada insanlar bir-biri ilə daha da mehriban olurlar".

Kötüklü kəndinin sakini 55 yaşlı Nadıraşvili Zuran Mose oğlu da bu günə qədər milli və dini ayrı-seçkilik müşahidə etmədiyini söyləyir: "Hətta azərbaycanlılarla qohum olanlarımız da var".

Bunlar bizim bir rayondakı müşahidələrimiz, təəssüratlarımızdır. Qaxda hansı kəndə gəldik, millətlərin, dinlərin asılı olmayaraq, kimsəyə qarşı ayrı-seçkiliyin olmadığını dedilər. Əslində bu vəziyyət bütün Azərbaycana xas olan xüsusiyyətdir. Ölkəmiz müxtəlif millətlərə və dinlərə mənsub insanların birgə yaşayış modelinə malik ölkə kimi fərqlənir. İnsanlar milliyətinə görə nəinki təqib olunmur, hətta ölkə parlamentində onları təmsil edənlərə faktiki kvota tanınıb, vəzifə bölgüsündə ayrı-seçkiliyə məruz qoyulmayıblar.

Azərbaycandakı millətlərin nümayəndələri əsrlər boyu məhz bu cür qarşılıqlı mehribanlıq şəraitində yaşayırlar. Artıq beynəlxalq səviyyədə etiraf olunur ki, Azərbaycanda multikulturalizm alternativli olmayan bir həyat tərzidir. Ölkəmizdə tarix boyu dəfələrlə ləzgi, talış "kartı"ni iş salıb qarışıqlıq salmağa çalışanlar məqsədlərinə nail ol-

Azərbaycan - multikulturalizm məkanı: BMT Sivilizasiyalar

Alyansının VII Qlobal Forumu ölkəmizə nə vəd edir?

Və ya multikulturalizmin Azərbaycan modelini dünyaya yaymaq fürsəti

mayıb. Yalnız erməni milliyətindən olanlar dəfələrlə tələyə salınıb və araya düşməncilik toxununun səpilməsi layihəsində yer alıblar. Ancaq Azərbaycan ərazilərinin Ermənistanın işğalında olmasına baxmayaraq, Azərbaycan dövləti bu günədək paytaxtdakı 30 min erməni vətəndaşın təhlükəsiz yaşayışına təminat verib. Hansı ki, sovet dövründə 250 mindən artıq soydaşımızın yaşadığı Ermənistanda bu gün bir nəfər də azərbaycanlı qalmayıb. Azərbaycan əhalisinin əksəriyyətini müsəlmanlar təşkil edir. Lakin hətta dünyada baş verən dini zəminədə toqquşmalar fonunda Azərbaycan bəşəri dəyərlərə sadıqlıq nümayiş etdirir. Bakının mərkəzində provoslav və katoliklərin kilsəsinin olması, erməni kilsəsinin də toxunulmaz şəkildə saxlanması ölkəmizdə toleranlığın və multikultural münasibətlərin ideal vəziyyətindən xəbər verir.

Azərbaycan müxtəlif sivilizasiyaların qovuşduğu məkan, ayrı-ayrı millətlərin və konfessiyaların nümayəndələrinin əmin-amanlıq, qarşılıqlı anlaşma və dialoq şəraitində yaşadığı məmləkət olaraq dünyanın cazibə mərkəzinə çevrilməkdədir. Bu mənada BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun məhz Bakıda keçirilməsi təsadüfi deyil, əksinə, tam məntiqlidir. Qeyd edək ki, Azərbaycan prezidenti Forumun 2016-cı il 25-27 aprel tarixlərində Bakı şəhərində keçirilməsinə dair 2015-ci il oktyabrın 24-də London şəhərində imzalanmış Sazişin təsdiq edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

"İnklüziv cəmiyyətlərdə birgə yaşama: çağırış və məqsəd" devizi ilə keçiriləcək Forumla bağlı qurumun 40-dək iclası Bakı Konqres Mərkəzi və Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil olunacaq. Tədbirdə 150-dən çox ölkədən müxtəlif kateqoriyalı insanların, rəsmilərin, o cümlədən dünyanın tanınmış alimləri, biznes sektoruna aid şəxslərin, dövlət xadimlərinin iştirakı gözlənilir. Hesab olunur ki, bütün

bu kateqoriyalı insanlarla təmas gələcəkdə əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə ölkəmizə dair həqiqətləri yaymaq üçün əlavə bir imkan verəcək.

Artıq BMT-nin baş katibi Pan Gi Mun da Forumda iştirak edəcəyini təsdiqləyib. Forumun Təşkilat Komitəsinin sədri, Azərbaycan mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev deyir ki, baş katibin Azərbaycana gəlişi ölkənin xarici siyasəti üçün əlamətdar hadisədir. Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan da bir müddət öncə Forumda iştirak edəcəyini bəyan edib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan prezidenti 2016-cı ilin ölkəmizdə "Multikulturalizm ili" elan edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Prezident sərəncamında qeyd olunur ki, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun 2016-cı ildə Bakı şəhərində keçirilməsi barədə qərar qəbul edilməsi dünya ölkələrinin Azərbaycandakı multikultural mühitə olan münasibətinin real ifadəsidir.

Mədəniyyət Nazirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin müdiri, Forumun Təşkilat Komitəsinin katibi Vasif Eyvazadə deyir ki, Azərbaycan son 10 ildə aktiv şəkildə dünya mədəniyyətlərarası dialoqu təşviq edir: "Cənab prezident tərəfindən 2008-ci ildə İslam və Avropa ölkələri arasında dialoqu təşviq edən Bakı Prosesi Təşəbbüsü irəli sürülüb. Bakı Prosesi çərçivəsində və Azərbaycan prezidentinin himayəsi ilə biz üç dəfə Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunu keçirmişik və o Forumun tərəfdaşlarından biri də BMT Sivilizasiyalar Alyansı olub. Həmin tərəfdaşlıq isə bu Forumun Azərbaycanda keçirilməsində baza rolunu oynayıb".

Həmsöhbətimiz Forumun Azərbaycan üçün önəmini xüsusən qeyd edir: "Azərbaycan bu prosesdə İslam dünyası ilə Qərbi dünyası arasında körpü rolunu, eləcə də coğrafi baxımdan Şərqi və Qərbi, Şimal və Cənub arasında körpü rolunu nümayiş etdirən bir ölkədir. Eyni

zamanda, bizim tarixən xalqımıza məxsus olan tolerant mədəniyyət, digər mədəniyyətə hörmət mədəniyyəti bu forum çərçivəsində təbliğ olunacaq. Bu, bir növ xalqımızın təbii mədəniyyətinin nümayişi, eyni zamanda, siyasi cəhətdən də ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunu artırmağa səbəb olacaq bir tədbirdir".

V.Eyvazadə əlavə edir ki, müasir dövrdə dünyadakı mədəniyyətlər, dinlərarası dialoq,

yaşadığı məkan rolunu oynayır: "Bizim qanunlarımız bu dəyərlərə söykənir, dəyərlər qanunlardan doğmur, bax fərqi budur. Forum mədəniyyəti, dəyərləri tanımaq baxımından bizə də fayda gətirəcək, digərləri də bundan faydalanacaq".

Heç şübhəsiz, rəsmi Bakı Qlobal Forumu ev sahibliyi etməklə multikulturalizmin Azərbaycan modeli barədə ideyalarını dünyaya yaymaq imkanı qazanır. Bakı Beynəlxalq Multikul-

türizmi tədris olunur. Hazırda ABS-la bununla bağlı danışıqlar aparılır.

Nəhayət, əgər Azərbaycanda yüz illərlə birgə yaşayan xalqlar birgə yaşama mədəniyyətini dünyaya nümayiş etdirə, bununla dünyanı heyratlandıra və bunu fakt olaraq hər gün sübut edə bilirlərsə, ermənilərin buna qarşı əks arqumentlə çıxış etməsinin kökündən vanılışığı

turalizm Mərkəzinin (BBMM) Analitika şöbəsinin müdiri Nəriman Qasımoğlu bu fikri təsdiqləyir: "Üstəlik, dünyanın diqqətini Azərbaycana cəlb olunduğu bir zamanda bunun xüsusi əhəmiyyəti var. Multikulturalizm ilində, əlbəttə, bu, ən zirvə tədbirlərdən biri olaraq çox böyük əhəmiyyət kəsb edir və Azərbaycanın təbliği üçün forumun əhəmiyyəti misilsizdir". N.Qasımoğlu deyir ki, multikulturalizmin Azərbaycan modeli artıq ali məktəblərdə də öyrədilir.

Azərbaycan multikulturalizmi fənni xarici tələbələrə magistr səviyyəsində tədris olunur ki, bu da Azərbaycanı tanımaq və sevdirmək baxımından yeni imkan yaradır. Hətta tələbələrə Azərbaycan multikulturalizmini siyasəti və hüquqi qaynaqları da öyrədilir. Məsələn, bir ildən çoxdur ki, İtaliyada, 200 minə yaxın tələbənin təhsil aldığı Roma Sapienza Universitetində, habelə Almaniya, İsveçrə, Çexiya, Portuqaliya, Bolqarıstan, İndoneziya, Rusiya, Ukrayna, Gürcüstan, Belorus universitet-

özünü göstərir. Bakı Forumu həm də ermənipərəst qüvvələrin "Qarabağ ermənilərinin azərbaycanlılarla birgə yaşaması mümkün deyil" kimi absurd iddiaların alt-üst edilməsi baxımından önəmlidir.

Əslində bu gün Qarabağ münasibətindəki tərəflərin müqayisəsi çox şey deyir. Bir tərəfdə multikultural cəmiyyətin mövcud olduğu Azərbaycan, digər tərəfdə isə monoetnik Ermənistan var. Azərbaycanda mövcud olan multikulturalizmin alternativli faşizm, separatçılıq, terrorçuluqdur ki, bu yolu da Ermənistan seçib. Əslində dünya da bunu yaxşı bilir. Elə Forumun keçirilməsi üçün seçilən ünvan çox şey deyir...

Yazı Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kültür İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmişdir.

□ EİSAD PAŞASOY
Foto: müəllifindir

Mügənni Leyla Ramazanlı bu günlərdə "Yeni Müsavat"a gələrək redaksiyamızın qonağı oldu. Qeyd edək ki, Leyla Ramazanlı 1992-ci ildə torpaqlarımız uğrunda könüllü olaraq ön cəbhəyə gedən və Qubadlıda gedən döyüşlərdə düşmən gülləsinə tuş gələn şəhid Nureddin Ramazanovun qızıdır. İlk olaraq söhbətə elə bu mövzudan başladıq:

- Son günlərdə cəbhədə gərginlik yaşandı. Bu hadisələr sizin əhval-ruhiyyənizdə necə iz buraxdı?

- Bir qədər üzgünük, bir az da qürurluyuq, təbii ki... Allah canından keçən şəhidlərimizə rəhmət etsin, ailələrinə səbir versin. Mənim atam da şəhid olub. Artıq neçə illərdir ki, bu acıyla, həsrətlə yaşayıram. Ona görə də şəhid ailələrinə, övladlarına səslənib bildirirəm ki, doğrudur, valideynsiz, atasız olmaq çox çətin olacaq, ancaq bu çox qürurvericidir. İnsan öz soyadı ilə kökü ilə fəxr edir. Düşünürsən ki, atam qəhrəman olub. Qəhrəman kişinin övladınan.

- Atasız harada döyüşüb?

- Atam 1992-ci ildə könüllü cəbhəyə gedib və Qubadlıda gedən döyüşlərdə şəhid olub.

- Həmin zaman neçə yaşınız var idi?

- 3 yaşım var idi. Bacım mənədən bir yaş böyükdür. Atam ailəsinin, anamın, bizi çox sevirdi. Özü Mədəniyyət Nazirliyində işləyirdi. Ziyalı ailədən idi, professor Fərux Ramazanovun oğlu olub. Onun ölümü bizim ailəmiz üçün çox ağır itki oldu... Atam bir az, öləri xətirəmdə qalıb. Onunla oynamağımız, gülüşləri... İstəyirdim ki, indi yanımda olsun. Lakin tale, qismət belə getirdi... Təki torpaqlarımız azad olunsun, Qarabağa gedək, bilək ki, şəhidlərimizin qanı yerdə qalmayıb.

"Görəsən atam evdə olsaydı, ona necə müraciət edərdim..."

- Şəhid övladı statusu sizə nəyi verdi və nələri aldı?

- Birinci şəhid övladı olmaq birinci atamı aldı. Hər şey özümə sual verirəm ki, görəsən atam evdə olsaydı, ona necə müraciət edərdim? Məsələn, "ata, evə nə vaxt gəlirsən?" və ya "ata, evə nə alırsan?" Bu kəlmələr mənim üçün çox yaddır, işlətməmişəm neçə illər. Bu həmişə mənim ürəyimdədir. Mənə çox adam deyir ki, "sən atana çox bənzəyirsən". Çox mehriban, mədəni insan idi... Bu an döyüşə getmək lazım olsa, mən gedərdim. Bunu söz xətrinə demirəm.

Uşaqlığımız müharibə şəraitinə düşdü. Anam bizi çox çətinliklə böyüdü. Amma bacımla mən qürurla, başı uca, fəxrli böyüdük.

- Bu günlərdə "Eurovision 2011"nin qalibi Eldar Qasımov savaşı qızğın çağında silhə çağırış etdi. Buna görə mətbuatda, sosial şəbəkələrdə tanqidlərə tuş gəldi. Bəs həm şəhid qızı olaraq və həm də müğənni kimi bu məsələdə mövqeyiniz necədir?

- Doğrudur, Eldar Qasımovun çağırışı bir qədər qalmaqallı məsələ oldu. Mən şəxsən istəmərdim ki, müharibə olsun. O torpaqlar bizimdir və onun uğrunda döyüşürük, bu, bizim haqqımızdır. Təbii ki, savaqlarda torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid veririk. İstəmirəm anaların gözü yaşlı qalsın, uşaqlar valideyn qalsın. Bu nöqtəyi nəzərdən ümumiyyətlə müharibənin tərəfdarı deyiləm, əleyhinəyəm. Amma torpaqlarımız alınmalıdır, azad olunmalıdır. - **Yaşın ki, siz də şahidi oldunuz, 4 gün ərzində Azərbaycan xalqı birlik, əməkdarlıq göstərdi. Hər yanda böyük ruh yük-**

"Artıq neçə illərdir mən də

şəhid atamın acısıyla yaşayıram!"

Leyla Ramazanlı: "Atasız olmaq çətin olacaq, amma bu, çox qürurvericidir"

səkliyi hiss olunurdu, bayraqlar asılırdı, hər tərəfdə əsgər marşları səslənirdi. Bəs sizin qəlbinizdə hansı marş səslənirdi?

- Daha çox uşaqlıqdan qulaq asdığımız Şəmistan Əlizamanlının "Cənab Leytenant" mahnısı.

- **Bir az oxuya bilərsiniz bizim üçün?**

- Sözlərini tam yaxşı bilmirəm... (birlikdə oxuyuruq) "Hay ver mənə, cənab leytenant..."

Çox bəyəndiyim mahnıdır. Şəmistan Əlizamanlının çox mahnılarını oxumuşam. Öz mahnılarım da var. Məsələn, "Qələbə" mahnım. (oxuyur) "Nə canlar getdilər uğruna, nə qanlar tökdülər umruna..."

- **Bir neçə il bundan əvvəl şou aləmində yaxşıca parlamağa başlamışdınız, efirlərdə musiqiləriniz səslənirdi, xüsusən də "Sehrbaz" mahnınız. Amma sonra birdən-birə bu parlaqlıq söndü.**

- İlk öncə başlayanda musiqiləri tez-tez təqdim edərsən ki, səni tanıyırlar, bilsinlər ki, Leyla adında qız, müğənni var. Artıq yerini bərkətdikcə daha çox işləməyə başlayırsan, çalışırsan ki, daha yüksək zirvələri fəth edəsən. Sadəcə mən bir qədər qalmaqaldan uzaqam, ancaq yaradıcılıqla məşğulam.

- **Səhnə mədəniyyətiniz, musiqi anlayışınız, gözəl səhnə görünüşünüz var. Amma kənarında qalmırsınız. Bəlkə elə qalmaqal lazımdır?**

- Ola bilsin bu mənim xarakterimdən də irəli gəlir. Jurnalist mənə qalmaqallı sual verəndə bildirirəm ki, hansısa müğənninin hansısa bahalı maşın sürməsindən, hansı evdə yaşamasından axı mənə dəxli yoxdur, həmin müğənninin şəxsi həyatıdır. Qarşıma çıxan heç vaxt. Həm də bizdə klip kanalı yoxdur. Əvvəllər "Sehrbaz" və digər kliplərim oldu. Axırncı klipim də "Sənə deyəcəm" oldu. Onu biz öz "Youtbe" kanalımızda yerləşdirdik. Yeni hal-hazırda kliplər efirlərdə az getdiyinə görə yaradıcılıqla məşğul olan müğənninin işi az görünür.

- **Amma bəzi əməkdar, hətta xalq artistlərimiz belə gündəmə gəlmək üçün müəyyən qalmaqallar yaradır, maraqlı stilində ortalığa çıxır və ya qeydi-adi şeirlər yazırlar. Bəlkə**

siz də onlara qoşulasız? Çünki demək olar ki, gündəmə yoxsunuz.

- Müğənni yeni mahnı, klip təqdim edəndə aktuallaşır. Artıq o biri işi görmək üçün sən özünü tam studiyaya qapadırsan. Boş qalan müddətdə isə istəmirəm boş söhbətlərlə, qalmaqallarla gündəmə gəlim. Artıq mənim təməlim bilir ki, Leyla az görünürsə deməli yeni bir işlə gələcək. Əvvəldən belə olub.

"Həyat yoldaşın nəyə görə desin ki, oxuma?"

- **Hətta efirlərdə görünməyən də bəzənizdə iddialar oldu ki, guya Leyla xanım ailə həyatı qurub.**

- Yox, hələ ailə həyatı qurmayısam, subayam. Həmişə sual verirəm ki, seçim qarşısında qalsan ailəni, yoxsa sənəti? Bunların hər ikisi mənim üçün müqəddəsdür. Hər bir xanım arzulayır ki, gözəl ailəsi, övladları olsun. İnşallah, görək Allah nə vaxt qismət edəcəksə. Sənətimin də öz yeri var. Mən uşaqlıqdan bu sənətdəyəm, dövlət televiziyasında, müxtəlif tədbirlərdə aparıcılıq etmişəm, vətənpərvər, uşaq, sevgi mahnılarını oxumuşam. Ona görə də həmişə demişəm ki, mənim həyat yoldaşın nəyə görə desin ki, oxuma? Əgər Leyla Ramazanlı ilə tanışlıq baş veribsə düşünürəm ki, o suallar verilməməlidir. Çünki mən sənətimi heç vaxt kənara qoymayısam.

- **Uşaqlıqda bacınız ilə birlikdə "Cücələrim" ansambli ilə dövlət tədbirlərində iştirak edirdiz. Amma bu gün nədənsə sizi şou aləminin tədbirlərində və yaxud xeyriyyə tədbirlərində görə bilmirik.**

- Şou xarakterli konsertlərdə, o cümlədən xeyriyyə tədbirlərində iştirak edirəm. Tez-tez və kim-səsizlərə evinə tez-tez gedirəm. Orda insanı bir rahatlıq tapıram, sanki insani borcumu yerinə yetirirəm. Çox zaman mətbuatsız gedirik, yeni reklam xətrinə deyil.

"...hər şey var idi, amma xoşbəxt olub bilmirdim"

- **Bacınız ilə birgə oxuyur, rəqs edirsiniz, aparıcılıqla məşğul idiz. İki bacı sizi tərk etməyi təsəvvür etmirdik. Sonradan bacınız Xavər xanım öz ampulasını dəyişdi. Səbəb nə idi?**

var. Çox gözəl seriallar gedir, onları görəndə insanın ürəyi açılır. Sadəcə musiqi kanalımız yoxdur, bundan məyus oluram.

- **Özünü bir daha aparıcı kimi sınamaq istəmişiz?**

- Axırncı dəfə dövlət televiziyasında aparıcılıq etmişəm (Leyla Ramazanlı bacısı ilə birlikdə AzTV-də "Pəncərə", "Sehrli güzgü" uşaq verilişlərinin aparıcısı olub X.G.). Ondan sonra özümü sınaq etdim.

- **Şou aləminə qədəm qoyanda sizi saxmağa çalışsan, sizə qarşı gələn qüvvələr varmı?**

- Çox oldu.

- **Sizə bu təəccüblü gəldi, yoxsa**

"Artıq bütün müğənnilər vergilərini ödəyirlər"

- **Bir ayda nə qədər toy dəvəti alırsınız?**

- Tək toy deyil, korporativ tədbirlər, nişan, ad günü mərasimləri olur. Elə olur ayda 3-4 dəfə toy olur. Vergimi də ödəyirəm. Hansı sahədə çalışmağımızdan asılı olmayaraq vətəndaşsaxa, vergini ödəməliyik. Mənə elə gəlir ki, artıq bütün müğənnilər vergilərini ödəyirlər.

- **Lakin bu günlərdə yenə də vergilər nazirinin müavini Şikayatlı ki, müğənnilər vergilərdən yayınır, ildə 40-50 manat vergi ödəməklə kifayətlənirlər. Bəs siz illik olaraq nə qədər vergi ödəyirsiniz?**

- O işlə məşğul olan bir xanım var. Amma məbləği açıqlaymıram (gülümsəyir). Elə də böyük qiymət deyil. Yəni o qədər də böyük qazancım olmur. Əsas odur ki, öz yaradıcılığım, mahnım, studiya xərclərimə, geyimimə pul xərcləyə bilərəm.

"Müğənnilərimiz artıq daha müasir, sivil düşünür"

- **Sən vaxtlar müğənnilər arasında qalmaqallar da sanki səngiyib.**

- Elə düşünürəm ki, artıq müğənnilərimiz daha müasir, ideoloji, daha sivil düşünür. Müharibə şəraitində müğənnilərin hamısı birlik nümayiş etdirlər. Bəziləri onların cəbhə bölgəsinə reklam xətrinə getdiyini də düşünürəm ki, müğənnilərimiz vətənpərvərdilər. Səngərə getmək onların içindən gəlmişdi.

- **İnternet resurslarında sizin barənizdə, avtobiografiyanız, yaradıcılığınız haqda demək olar ki, məlumat çox azdır. Eyni zamanda mətbuatda müsahibələriniz sayı çox azdır. Səbəb nədir?**

- "Vikipediya" artıq hazırlanır. "Facebook"da, "Instagram"da öz səhifəm var. Amma mənim adımdan açılmış saxta profillər çoxdur. - **İqtisadiyyat sahəsi üzrə təhsil almırsınız. Bu sahə üzrə işləmişiz?**

- Xeyr.

- **Gəlirli sahə olmadı, yoxsa...?**

- İqtisadiyyatı bitirdikdən sonra İncəsənət Universitetinə daxil oldum... İqtisadiyyat sahəsi üzrə çalışmadım. Bəlkə gələcəkdə biznes qursam, bu barədə düşünürəm. Hazırda Mədəniyyət Sarayının direktoruyam. Çox gözəl kollektivimiz var. Tez-tez xeyriyyə konsertlərində iştirak edir, əsgərlərə görüş keçiririk. Əsgərləri görəndə elə bilərəm ki, atam yanımdadır. Təsirlənirəm, bu mənədən aslı deyil...

Dövlət tərəfindən şəhid övladı kimi həmişə qayğı görmüşəm. Ödənişli fakültəyə daxil olmağım baxmayaraq təhsilimi pulsuz bitirdim. Həmişə mənə şərait yaradılıb, dəstək olublar. Mənəvi cəhətdən təbii ki, atamın yerini heç kim verə bilməz. Bu da mənim və bacımın taleyi, qismətimizdir. Həmişə qəhərli mövzulardan uzaq qaçmısam. Ancaq anamın eşitməsin deyəcəyəm bacımın, özümü gözəlləndirməyə çalışmırdım... Bu xatirələr nə ağlımdan, nə də həyatımdan çıxmayacaq. Biz bir şeylə təskinlik tapırıq ki, inşallah torpaqlarımız azad olacaq və heç bir şəhidin qanı yerdə qalmayacaq...

□ **Xəlilə GƏRAY**
Fotolar MƏGRURUNDUR

Gənc müğənni xanım "Yeni Müsavat"ın qonağı oldu

- Ümumiyyətlə bu sahəni seçmədi. Mənim həvəsim uşaqlıqdan bu sənətə olub. İlk oxuduğum mahnı Eldar Mansurova məxsus olub, daha sonra Faiq Sücəddinov və digər tanınmış bəstəkarlara müraciət etmişəm. O vaxtdan hiss edirdim ki, mən sənət daha çox çəkir. Onun isə o qədər də həvəsi yox idi. Artıq universitet vaxtlarında bu sənətdən uzaqlaşmağa başladım. Mən isə bu sənətdən kənar qalanda özümə nəşə əksik olduğumu hiss edirdim. Sanki hər şey var idi, amma xoşbəxt olub bilmirdim. Ona görə də mən bu sahədə qaldım, irəlilədim.

- **Siz də, deyəsən, musiqi təhsilinizi davam etməmişiz?**

- Mən İqtisadiyyat Universitetinin beynəlxalq münasibətlər fakültəsinə bitirmişəm. Hal-hazırda Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində musiqi sənəti üzrə təhsil alıram. Davam edirəm yəni.

- **"Seriallarımızı görəndə insanın ürəyi açılır"**

- **Kino və seriallarda çəkilmək üçün dəvət almırsınız?**

- Bəli, iki ay öncə seriala dəvət aldım. Bu, uşaqlar üçün bir serial idi. Adətən aktrisa kimi özümü yalnız kliplərdə sinayıram.

- **Efirlərin bugünkü vəziyyəti sizi qane edirmi? Hansı kanallara, verilişlərə baxırsınız?**

- Sözlənürəm, mənə qane etmir. Təbii ki, kanallarda inkişaf

Mirmövsüm Ağanın cəddinə and verib pul qazanan gənclər

Onlar insanların inancından sui-istifadə edərək asan pul qazanmağa çalışırlar...

Süvələndəki Mirmövsüm Ağa ziyarətgahı Azərbaycanda ən çox ziyarət edilən, insanların ümid ocağı olduğu ziyarətgahlardandır. Elə cəmiyyət arasında sorğu keçirsən, bəlli olar ki, insanların tanıya biləcəyi bir neçə övliyadan biri də Mirmövsüm Ağadır.

Bu ziyarətgaha pənah gətirənlər dualar edir, diləklər tuturlar. Diləklərinin yerinə yetəcəyi halda ziyarətgaha nəzir deyən insanların sayı-hesabı yoxdur. Mirmövsüm Ağanın adı həm ziyarətgaha nəzarət edənlərə, həm də paytaxt küçələrindəki bir qrup gəncə gəlir gətirir. Haqqında danışacağımız gəncləri yaqın ki, paytaxt küçələrində, əsasən də metrostansiyaların çıxışlarında tez-tez görürsünüz.

Yəqin ki, əllərində Mirmövsüm Ağanın şəklini paylayan gənclərin ilk başda məqsədinin xeyirxahlıq olduğunu düşünenlər az deyil. Qarşılarına çıxan hər kəsə bu şəklləri paylayan gənclər qarşılığında insanlardan "Ziyarətgahın adına nə verərsən, verərsən", "Mirmövsüm Ağanın adına bir nəzir verin" sözləri ilə nəzir istəyirlər. Artıq həmin

gənclər şəkli işini "alver"ə çeviriblər. Paytaxtın əksər yerlərində onları görmək mümkündür. Əksəyyəti isə gənc oğlanlar təşkil edir. Və gün keçdikcə onların sayı artmaqdadır.

Bu qrupa daxil olan gənclərdən ikisini "Neftçilər" metrostansiyasının qarşısında görürük. Bir əlində siqaret, bir əlində Mirmövsüm Ağanın şəkli olan bu gənclər nə edir, məqsədləri nədir?

Onlar yanlarından keçənlərə şəkli uzadırlar. Daha sonra da arxalarınca düşüb yuxarıda qeyd etdiyimiz nəzir gətirən sözləri deyirlər. Bəzi insanlar onların bu istəyinə "yox" deyər və 20-30 qəpik də olsa verirlər. Ancaq bu təklifə yox deyənlər şəkli geri qaytarmalı olurlar. Çünki həmin gənclərin özü şəklin geri qaytarılması tələb edirlər. Yəni nəzir yoxdursa, şəkil də yoxdur.

Maraqlıdır ki, Mirmövsüm Ağanın şəkllərini satan bu şəxslərin etdikəri hərəkətlər, dini bilgisizlikləri onların əməlləri ilə üst-üstə düşür. Onlar insanların inancından, dəyər verdikləri övliyalardan sui-istifadə edərək sadəcə olaraq pul qazanmağa çalışırlar. İlahiyyətçilərin fikrincə, səbəbi dini maarifçiliyin zəif olması və bəzi insanların bu şəxslərin təsiri altına düşərək həmin şəklləri almasıdır. Dini maarifçiliyin zəif olması bəzi insanlarda "nəzir verməyə, günah olar", "Mirmövsüm Ağanın şəklini geri qaytarsam, xeyir tapmam" kimi fikirlər formalaşdırır.

□ İ.MURADOV

Şadlıq evləri böhrandan çıxır

Onların bir çoxu endirimlər edib...

Bir neçə ay bundan əvvəl manatın məzənnəsinin aşağı düşməsi şadlıq evlərini də böhrana salmışdı. Hər gün toy, nişan, şadlıq məclisləri ilə dolub-daşan şadlıq evləri və restoranlarda artıq müştəri qıtlığı yaşanır. Hətta yaranmış böhran ilə əlaqədar bir çox restoranlar bağlanmalı olmuşdu.

Şadlıq evləri ilə bərabər şou əhli də toyların, şadlıq mərasimlərinin azlığından şikayətlənir, müştərilərin, dəvətlərin kəskin şəkildə azaldığını bildirirlər. Bəzi ekspertlər isə bu məsələdə tək manatın məzənnəsinin aşağı düşməsi deyil, eyni zamanda qış aylarının təsiri olduğunu vurğulayırlar.

Bəs görəsən indi vəziyyət necədir? Şadlıq evləri yazın gəlişi ilə böhrandan çıxma bəli? Məsələ ilə əlaqədar bir neçə şadlıq evlərinə müraciət etdik.

"Elgün" şadlıq sarayının Elgiz adlı administratoru "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, yazın gəlişi ilə vəziyyət öz normal halına döndü: "Mart ayından başlayaraq hər şey normaldır. Aprel ayında da vəziyyət bu cürdür".

Administrator qiymətlərdə heç bir artım olmadığını bildirdi: "Qiymətlərdə heç bir artım yoxdur. Əsasən 30-35 manat arasında dəyişir".

"Praç" şadlıq evində də artıq müştəri qıtlığı yaşanmır. Bu barədə şadlıq evinin administratoru Şahmar Abışov açıqlayıb: "Martın axırından başlayaraq müştərilərin sayı artmağa başlayıb".

Şahmar Abışov onu da qeyd etdi ki, yaşanan böhranla əlaqədar qiymətlərdə böyük endirim edilib: "Biz qiymətləri çox aşağı saldıq, ona görə də müştərilərin sayında artım var. Bizdə qiymətlər 22 manatdan başlayır".

"Kolizey" şadlıq evinin administratoru Eldar bəy isə müştərilərdən razı qaldıqlarını deyib: "Allah şükür ki, müştərilərimiz gəlir, toy yazdırırlar da var. Normal işləyirik, Maşallah. Menyuların qiymətləri 30-60 manat arasında dəyişir". Administrator yalnız ötən ilə nisbətən bu il müştəri azlığı olduğunu bildirdi: "Cüzi fərq var. Ötən ilə baxanda gediş-gəliş azalıb".

"İmperator" şadlıq evində isə vəziyyət ehlə əvvəlki kimidir. Yalnız menyunun qiymətləri əvvəlkinə nisbətən 10 faiz aşağı endirilib. Bu barədə adı çəkilən şadlıq evinin Azərbaycan əməkdaşı bildirib: "Menyuların tərkibində dəyişiklik etmədən qiymətlərdə endirim etmişik".

□ Xəlida GƏRAY

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Yenilik! Rusiyada təhsil almış və Moskvada müdafiə etmiş

tibb elmləri namizədi, təcrübəli həkim
Darya İvanovna

varikoz və postvarikoz trofik yaraları, habelə diabetik yaraları özəl metodika ilə, cərrahi müdaxiləsiz müalicə edir.

Tel (051) 634-40-01.

Elan

Amerika və Kanadada təhsil və səyahət üçün bizə müraciət edə bilərsiniz.

e-mail: travelaz2016@gmail.com

whatsapp: +1 845 300 7030

Tel: +99451 635 2408

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyətində 2 maşınlaq daş qaraj satılır.

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pulftla idarə olunan jalüz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tametdir. Ayrılda da istifadəyə yararır. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Əlaqə nömrəsi (050) 264 49 99

Bakıda ana və 2 yaşlı oğlu yoxa çıxıb

Bakıda ana və oğlu itkin düşüb. Lent.az-a xəbər verir ki, 34-cü Polis Bölməsinə müraciət edən Ələvsət Allahverdiyev (adlar şərtidir) bildirib ki, onunla eyni ünvanı yaşayan qızı, 23 yaşlı Sevinc nəvəsi, 2 yaşlı Farizlə birgə martın 19-da evdən çıxıb. Onlar bir daha geri qayıtmayıblar və həmin gündən bəri barələrində xəbər almaq mümkün olmayıb.

Axtarış tədbirləri həyata keçirilir.

Dünya, eləcə də Azərbaycanca insanları ən çox əziyyət çəkdiyi məqam, heç şübhəsiz ki, saxta qida məhsulları ilə bağlıdır. Mağazalardan bəh-bəhlə aldığımız qida məhsullarının neçə faizi təbii, neçə faizi saxtadır... Bütün bunları adı alıcı gözü ilə müəyyən edə bilməyimiz qeyri-mümkündür. Amma gündəlik istifadə etdiyimiz ərzaqların 10 faizi, demək olar ki, saxtadır. Rusiyanın maximonline.ru saytı bununla bağlı maraqlı bir araşdırma hazırlayıb.

"Yeni Məsəvat" xəbər verir ki, saytın hazırladığı siyahıda xeyli ərzaq məhsullarının adı var. Onlardan birincisi pendirdir. Bəzi istehsalçılar çox ucuz pendiri bahalı kimi alıcıya təqdim edirlər. Saxta pendirdə süd əvəzinə palma yağından istifadə edilir. Fırılacaq parmezana əlavə edirlər. «The Moscow Times» qəzetinin apardığı araşdırma nəticəsində məlum olub ki, Rusiya bazarlarındakı pendirlərin 75 faizi saxtadır. Moskva mağazalarının payına isə bu saxta pendirlərdən 45 faiz düşüb.

İkinci sırada bal dayanır. Saxta balı hazırlayan zaman isə elə məhsullardan istifadə olunur ki, onun bala ümumiyyətlə, dəxli olmur. Bu, qarğıdalı siropu, şəkər tozu ola bilər. 2008-ci ildə Alman kampaniyası olan ALW Food Group böyük bir qalmaqalın iştirakçısına çevrilib. Buna səbəb isə bu kampaniyanın Çindən ucuz bal alıb, onu ABŞ-a, Rusiyaya satması olub. Onlar bunu Çinin ağ balı kimi təqdim edirdilər. Araşdırma zamanı isə məlum olub ki, bu balın tərkibində bəzi ölkələrdə istifadəsi qadağan olunan xloramfenikoldən istifadə olunub. Sonuncu ciddi allergiya səbəbi sayılır.

Balın saxta olub-olmadığını müəyyən etməyin ən sadə üsulu isə belədir: onu çörəyin üstünə yaxır və bir neçə dəqiqə gözləyirsiniz. Əgər çörək xırtılırsa, balın təmiz olduğu sübut ediləcək. Yox, yumşalsa, islansa bu - onun saxta olduğunu göstərir.

Zeytun yağı adı ilə rəngləndirici?

Üçüncü sırada isə zeytun yağıdır. 2007-ci ildə "New Yorker" xəbər verirdi ki, zeytun yağının 57 faizi saxtadır. Belə ki, saxta yağların tərkibində rəngləndirici, aromatizator qatılır. Sonuncu sayəsində saxta yağın qoxusunu öldürməyi düşünlər.

Saxta şokoladlar da siyahıda xüsusi yer tutur. Müasir saxtakarlar ucuz şokolad hazırlamaq üçün onun tərkibinə bitki yağı, ucuz ərzaq məhsulları əlavə edirlər. Halbuki əsl şokoladın xarici görünüşü məxmər kimi olmalıdır. Çətin qırılan şokolad keyfiyyətli deyil. Yaxşı şokolad ağızınıza aldıqda asanlıqla qırıla bilən və damağa yapışmadan asanca əriyə bilər. Şokoladın üzərində ayrıllıq hiss edilməməlidir.

Balıq və qara kürü - qorxulu düşmənimiz...

Azərbaycan qara kürü istehsalçısı olmasına baxmayaraq, ölkə vətəndaşları üçün o,

Mağazalardakı saxta və həqiqi qidaları necə ayırd etməli?

Dünya və Azərbaycan insanı işbazların tələsinə belə düşür; pendirə palma yağı, bala qarğıdalı siropu... əlavə edib satırlar; "Halal" nişanı altında satılan saxta məhsullar, daha nələr?

piyanı yetişdirən fermerlər bu balıqdan qidalarında istifadə etmirlər.

Treska balıq növü isə Çində fermalarda istehsal edilir. Treska balığı da sağlam qidalara aid deyil. Bunlardan əlavə, Çindən idxal edilən alma şirələri, konservləşdirilmiş göbək, sarımsaq, toyuq, düyü, qara istiot, duz, yaşıl noxud və sairə kimi qidalardan da süni istehsalı var.

Ümumiyyətlə, göbək bir

Saxta düyünün vətəni Çindir

Saxta düyülər də hər zaman araşdırmaların əsas mövzusu olub. Bunları istehsal edən ölkələrin başında isə Çin dayanıb. Çində düyülərin un və plastik materiallardan hazırlanması barədə internetdə videolar yayılıb. Adı gözlə saxta düyü təbiisindən fərqləndirmək qeyri-mümkündür. Saxta düyülər olduqca möhkəm olur və saatlarla qaynadılsa belə, dağılır. Bu düyülər şirin kartof və plastıkdən hazırlanır.

Süni düyü məhsulları daxili bazarda satışa artıq çoxdan çıxarılıb. Çində 2008-ci ildə hazırlanan saxta südlə qidalanan 300 min uşaqda böyrək problemləri yaranmış, altı uşaq həmin süddən zəhərlənərək ölmüşdü. Lakin həmin vaxt Pekin Olimpiadası keçirildiyindən, məsələ çox qabardılmadı.

2014-cü ildə İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi "Salyan

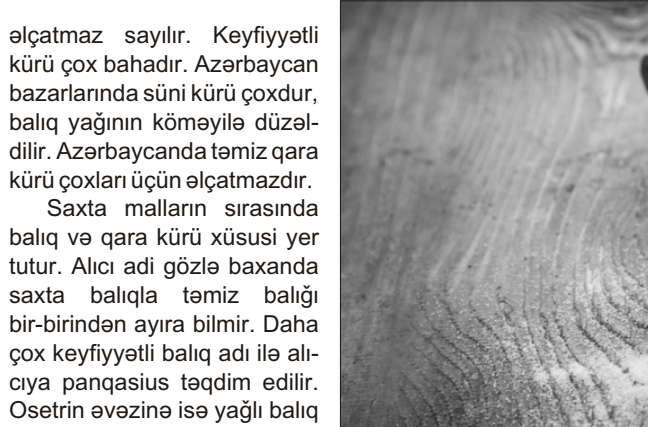
saxta qida məhsulları satılır. Bu səbəbdən "Halal" nişanı həqiqi ərzaqları saxta ərzaqlardan ayırmaq olmur. Sözügedən mövzu barədə QMI rəhbərliyi tərəfindən tez-tez açıqlamalar verilir.

50 faiz standartla uyğun deyil?

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov isə tez-tez mediaya verdiyi açıqlamalarda bildirir ki, hazırda bazarda spirtli içkilərin təxminən 50 faizi standartlara uyğun deyil: "Əsasən də sərnişindirici içkilər və ət-süd məhsulları bazarındakı vəziyyət daha acınacaqdır. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının rəsmi saytında göstərilən məlumatlara əsasən, Azərbaycan əhalinin yaşın həddinə görə bir çox ölkələrdən geri qalır. Şübhəsiz ki, bunda qida məhsullarının rolu az deyil. Bütün bunları nəzərə alaraq, istehlakçıların hüquqlarını qoruyan qanunların dəyişdirilməsi və yaxşılaşdırılması önəmlidir. Hazırda ölkəmizdə istehlakçı siyasəti mövcud deyil. Dövlətimizdə bununla bağlı qanunlar vardır, lakin onlar bir-birinə ziddir. İstehlakçı bazarın əsas subyekti olduğuna və bütün bu sistem onun hesabına işlədiyinə görə, dövlət istehlakçı hüquqlarının müdafiəsi üçün əlindən gələni etməlidir. Təbii ki, ilk növbədə qida məhsullarının təhlükəsizliyi təmin edilməlidir. Düzdür, hazırda istifadə müddəti bitmiş və ya istifadəyə yararsız, orqanizm üçün təhlükəli olan məhsulların məhv edilməsi üzrə müvafiq iş həyata keçirilir. Lakin bəzi ticarət obyektləri hələ də təhlükəli məhsulların satışını ilə məşğuldur".

E.Hüseynov hazırda milli dildə markalanmamış məhsulların boykot edilmiş kampaniyasını həyata keçirdiklərini dedi: "Proqramın gerçəkləşdirilməsinə artıq 1 ildir start verilib. Ölkəmizdə malların 80-85 faizi Azərbaycan dilində markalanmır və bu da qanuna ziddir. Ona görə də istehlakçılar üçün avtomatik xəbərdar mərkəzinin açılması, bütün xidmət sahələrində istehlakçılarla müqavilələrin imzalanmasına nail olmaq istəyirik. Həmçinin, qarşımıza Cənubi Qafqaz ölkələrinə təhlükəli mal və məhsulların gətirilməsinin qarşısının alınması, təhsil prosesinə "İstehlakçı hüquqlarının əsasları" fənninin daxil edilməsi, "İstehlakçının səsi" proqramının hazırlanması məqsədini qoymuşuq".

□ Sevinc TELMANQIZI

əlcətməz sayılır. Keyfiyyətli kürü çox bahadır. Azərbaycan bazarlarında süni kürü çoxdur, balıq yağının köməyiylə düzəldilir. Azərbaycanda təmiz qara kürü çoxları üçün əlcətməzdir.

Saxta malların arasında balıq və qara kürü xüsusi yer tutur. Alıcı adı gözlə baxanda saxta balıqla təmiz balığı bir-birindən ayırd bilmir. Daha çox keyfiyyətli balıq adı ilə alıcıya panqasius təqdim edilir. Osetrin əvəzinə isə yağlı balıq təqdim edə bilirlər. Mağazadan balıq alanlar isə onların daha çox buzun "əhatəsində" olmasına aldanır. Buzlu balığın ümumi görünüşü onun saxta və ya həqiqi balıq olmasını müəyyən etməyə imkan vermir. Bundan başqa, dondurulmuş halda balıq və dəniz məhsulları ciddi şəkildə çəki itirir.

Saxta araq... zəhərləyir, çox vaxtsa öldürür

Bazarlarda geniş yayılan saxta malların arasında araq da xüsusi yer tutur. Standart tələb edir ki, arağın xarici görünüşü şəffaf olmalı, tərkibində kənar cisimlər olmamalı, dadı və aromati arağ məhsullarına xas olmalıdır. Arağın ekstra növlərində spirtin həcmi 38-56 faiz, lyuksda 40 faiz olmalıdır. Təbii ki, arağ məhsullarının üzərində istehsal tarixinin yazılması da mütləqdir. Lakin yarırlılıq müddəti deyil, tövsiyə olunan zəmanət müddəti şübhənin üzərində qeyd oluna bilər. Arağ məhsullarının konkret yararlılıq müddəti 1-2-3 il göstərilir, yəni bu müddət tələb kimi qoyulmur. Zəmanət müddəti arağ məhsullarında beş il müəyyənləşdirilib.

Standartlara cavab verməyən, tərkibində zəhərlənməyə səbəb olan maddələrin çox olduğu araqların böyük hissəsi restoranların zirzəmilərində fəaliyyət göstərən sexlərdə hazırlanır. Buna görə də araqdan kütləvi zəhərlənmələr restoranlarda baş verir.

Hətta bu sexlərdə istehsal edilən araqların bazara çıxarıldığı da deyilir.

Məhsulun, istehsalçı müəssisənin adı, istehsal tarixi, istifadə müddəti və ya son istifadə tarixi, qida dəyərliliyi, tərkibi, müvafiq standartı və s. haqda bilgilər öz əksini tapmalıdır. Bundan başqa, tort və pirojnaların forması düzgün, zədəsiz, krem layları bir bərabərlikdə olmaqla dadı və iyi çeşidinə müvafiq olmalıdır. Tort və pirojnalar mütləq soyuducu şraf və kameralarda saxlanmalıdır. Bişirilmiş kremli məmulatı 3 saat, kərəli-kremli məmulatı 36 saat, meyvəli-kremli məmulatı 3 gün, bəzəksiz məmulatı 10 gün, vaflı tortlarını 1 ay saxlamaq olar. Keksləri 2-12 gün, ruletləri 5 gün, romlu kökələri 2 gün 180 C-də, 70-75 faiz nisbi rütubətdə saxlamaq olar. Digər məsələ tort və pirojnaların daşınma və saxlanmaya davamsız olmasında özünü göstərir.

Siyahı böyüyür - sarımsaq, toyuq, göbək...

ATV kanalının apardığı araşdırmada isə saxta malların siyahısında xeyli ilginclər var. Bunlardan biri telyapiya adlı balıq növüdür. Bu növ Çində xüsusi fermalarda artırılır. Bu balıq ən təhlükəli və qorxuludur. Telyapiya nə olsa yeyir və balaca hovuzlarda belə, suyu dəyişdirilmədən böyüdürlər. Çindən gətirilmiş bu balıqları qətiyyənlə qidada istifadə etmək olmaz. Hətta Çində telya-

o qədər də xeyirli qida deyil. Çünki göbəklər radiasiya şüasını özünə çəkir. Həmçinin, göbələyin Çindən gətirildiyi məlum olarsa, onun təbii olmasına artıq şübhə var.

Sarımsaq uzun müddət cücərməsin deyər, Çində kimyəvi dərmanlarla yetişdirilir. Toyuqları isə tez çəki alması üçün kimyəvi üsulla böyüdürlər. Çinin istehsal etdiyi duz tərkibi hələ də belə olmasa da, bu gün istifadə etdiyimiz duzdan qətiyyənlə seçilir. Aldığınız düyünü yuduqda suyu bulanmırsa, bişib əzilmərsə, Çində sintetikdən hazırlanma ehtimalı var.

Yaşıl noxudun tərkibində isə qidalara qatılması qadağan edilən kimyəvi rənglərdən istifadə olunub. Bu noxud nə qədər qaynadılsa belə, yumşalmır. Çinin istehsal etdiyi bu qidalardan qaçmaq və diqqətli olmaq lazımdır. Çünki bu qidalar orqanizmdə ciddi fəsadlara yol açabilir.

Qida Məhsulları"na məxsus istehsalat müəssisəsində yoxlama aparıb. Müəssisədə istehsal olunan sahəsində aparılan yoxlama zamanı məhsulların üzərində digər firmalara məxsus əmtəə nişanı vurulduğu və bununla da alıcıların aldadıldığı bəlli olub.

Yoxlama zamanı müəssisədə pivə istehsalının resepturaya və texnoloji təlimat olmadan həyata keçirildiyi, sənədləşmə təsdiqlənmədiyi halda istehsal olunan pivələrin qablaşdırılma arxa tərəfindəki məlumatlarda ən yüksək keyfiyyətli pivə çeşidlərindən biri olması barədə qeyri-dəqiq reklamın verildiyi aşkarlanıb.

Azərbaycanda bir sıra məhsullar Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin icazəsi olmadan "Halal" nişanı altında satılır. Əslində bu da saxta qida kateqoriyasına aiddir. Belə ki, "Halal" nişanı yalnız Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin tövsiyəsi ilə verilir, lakin bu nişan altında

MÜSAVAT

Son səhifə

N 76 (6397) 11 aprel 2016

Dünyanın ən böyük qarderoblu evi satılır

Amerikada ən böyük qarderoblu olan ev satışa çıxarılıb. Texas ştatındakı Hyuston şəhərində yerləşən evin qiyməti 12.9 milyon dollar dəyərləndirilib. Evin 20 otağı, 1.6 min kvadrat metr sahəsi var. Bu sahənin 917 kvadrat metri isə 3 mərtəbəli qarderobdan ibarətdir. Birinci mərtəbə bəzək əşyaları və çantalar üçün nəzərdə tutulub. İkinci mərtəbədə ayaqqabı, geyim, şlyapa və xəzlər, eləcə də ziya-fətlərin təşkili üçün xüsusi otaqlar var. Amma üçüncü mərtəbənin təyinatı bilinmir. Evin sahibi Tereza Romer bildirib ki, o, bu evi satıb ondan daha böyük qarderobunu almağı planlaşdırır.

Tereza Romer bu ilin əvvəlində öz qarderobunu "Good Morning America" verilişində nümayiş etdirəndən sonar populyarlaşmış. Avqust ayında onun qarderobundan Hermes firmasından olan 3 çantasını, 1 milyon dollar dəyərində olan yuvelir əşyalarını oğurlayıblar. Həmin vaxt qadın açıqlama verib ki, baş vermiş oğurluğun səbəbi televiziya yayımlanan reportajlardır.

Qaçqınlar üçün xüsusi diş fırçası

Samsunlu 50 yaşında İrfan Akkaya özünün kəşf etdiyi diş fırçasını Avropanın 18 ölkəsinə ixrac edir. Fırçanın özelliği isə onun içində məcununun da olmasıdır. Evinin birinci mərtəbəsini emalatxana olaraq istifadə edən Akkaya gündə minlərlə diş fırçası istehsal edərək dövriyyəyə buraxır. Birdəfəlik istifadə üçün nəzərdə tutulan diş fırçasının içində onun məcunu da yer alır. Diş fırçasının ən uc hissəsinə əl ilə vuranda məcun diş fırçasının üzərinə keçir və istifadəyə hazır hala gəlir.

Çox qısa müddətdə Birləşmiş Millətlərlə anlaşma hazırlanacağını deyən Ak-

kayanın sözlərinə görə, bununla da dünyadakı bütün miqrantlar Samsunda istehsal edilən bu fırçadan istifadə edəcək. Plana görə, BMT bu məhsulu qaçqın və miqrantlara pulsuz paylayacaq.

Ən pis yalan danışanlar jurnalistlər imiş...

Müxtəlif peşə sahibləri arasında ən yaxşı yalan danışanlar sığortaçılardır. Rusiyanın aparıcı işəgüzlənmə xidmətlərindən olan "Head Hunter" ruslar arasında ən yaxşı yalan danışan insanların hansı peşə sahibləri olduğunu araşdırıb. Məlum olub ki, ən virtuoz yalançılar sığorta sahəsində çalışanlardır. Onların yalanlarının 83%-nin üstü açılır.

Ümumiyyətlə, sorğuya görə, Rusiyada sığorta işçilərinin yalan danışdığına görə 29%-i isə bunu müxtəlif səbəblərə görə nə vaxtsa yalan danışmış. Onların 4%-i demək olar ki, hər gün yalan danışır, 29%-i isə bunu müxtəlif səbəblərə görə nə vaxtsa yalan danışmış. Onların 4%-i demək olar ki, hər gün yalan danışır, 29%-i isə bunu müxtəlif səbəblərə görə nə vaxtsa yalan danışmış. Onların 4%-i demək olar ki, hər gün yalan danışır, 29%-i isə bunu müxtəlif səbəblərə görə nə vaxtsa yalan danışmış.

çalışır. Satış işçilərinin 67%-i etiraf edib ki, işlə əlaqədar yalan danışmışlar. İkinci yerdə - şirkətlərin top menecerləri durur (rəhbərlərin 65%-i yalan danışmağa məcbur olublar). Üçüncü yerdə - hüquqşünaslar durur (hüquqşünas respondentlərin 63%-i etiraf edib ki, onlar da zaman-zaman yalan danışmışlar). Hamıdan az yalan danışanlar gənc mütəxəssislər (31%), həkim və farmasevtlər (42%), mühəndis və iqtisadçılardır (45%).

Rusiya şirkətlərinin bir çox əməkdaşı əmin edir ki, onların yalanlarının üstü açılmayıb (68%). Sığortaçılardan əlavə, turizm və mehmanxana-restoran sahəsində çalışanlar da yaxşı yalan danışmağı bacarırlar (Hər 100 nəfərdən 78-nin yalanlarının üstü açılmamış qalır). Kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri, məsləhətçilər və top menecerlər ən pis yalan danışanlar sırasındadırlar. Ortalama hər 100 nəfərdən 40-nin yalanı açılır.

Yalan informasiyalarının qurbanları daha çox şirkət və ya şəxslərdir (53%), qalan hissədə isə müştəri və kolleqaların yalanının qurbanına çevrilirlər. Demək olar ki, hər 4 nəfərdən 1-i etiraf edib ki, bəzən özü-özünü də aldadır.

QOÇ - Çıxardığınız qərarlara məsuliyyətlə yanaşın. Əgər öz vəzifələrinizi dərk etsəniz, uğurlara yaxın olacaqsınız. İş yerində isə həmkarlarınızla münasibətləri mülayimləşdirməyə çalışın.

BUĞA - Bəxtinizdə uğurlu bir gün durur. Təzə xəbər eşidəcəyiniz təminat verən ulduzlar maddi durumunuzda irəliləyişlərin olacağını da istisna etmir. Kiminsə xətrinə dəyməyə çalışmayın.

ƏKİZLƏR - Bu şiltəq təqvimdə hər bir məsələyə ciddi şəkildə yanaşmalısınız. Hər hansı zərər və ya qeyri-səmimiyyət vəziyyəti pozmağa çalışmayın. Başlıca vəzifəniz informasiya toplamaq olmalıdır.

XƏRÇƏNG - Hər şeydən əvvəl maliyyə məsələləri barədə düşünün. Hətta buna görə digər planlarınızı təxirə də salmaq olar. Günün ikinci yarısında ciddi sövdələşmələrdə iştirakınız gözlənilir.

ŞİR - Əsas gücünüzü fəaliyyət prinsipinə yönəldin. Aldığınız təklifləri dənə-dənə nəzərdən keçirin. Bütün görüş və danışıqlarda təşəbbüskarlığı əldən verməyin. Qarşınızda yeniliklər durur.

QIZ - Əzmkarlığınızı artırmaqla nüfuz dairənizi genişləndirə bilərsiniz. Bu arada uzaqda yaşayan doğmalarınızla mütləq əlaqə saxlayın. Maddi durumunuz imkan versə, səfərə də çıxmaq olar.

TƏRƏZİ - Bütün vacib planlarınızı təxirə salın. Çünki bu təqvim qlobal məsələlərin həlli üçün uğurlu deyil. Üstəlik, axşama yaxın mübahisəli situasiyalara da cəlb oluna bilərsiniz.

ƏQRƏB - Marsın aktivliyi sizə mütləq təsir edəcək. Ünsiyyətdə olduğunuz insanların əksəriyyətinə qarşı münasibətləri iltihaflandırmağa səy göstərin. Xoş təsadüflər və qonaqlıqlar da gözlənilir.

OXATAN - Günün ümumi mənzərəsi qənaətbəxşdir. Çox iş görmək olar. Kobudluq göstərməyin. Hər addımı vaxtında atmağa çalışın. Təzə xəbər və şəxsi büdcənizdə artım da gözlənilir.

OĞLAQ - Risk etməkdən qorxmayın. Əmin olun ki, qarşınızda duran maneələri yalnız cəsarətli olmaqla aradan qaldıra bilərsiniz. Sağlamlığınıza qayğı göstərməyi də unutmayın. Axşam tez yatın.

SUTÖKƏN - İxtiyarınızda olan bu təqvim ümumi məziyyətlərinə görə üreyinizcə olsa da, ötən dövrün sıxıntılarını və ovqata müəyyən gərginlik qatacaq. Əsas enerjinizi sevgiyə ayırmaqla rahatlıq tapa bilərsiniz.

BALILAR - Üzərinizə götürdüyünüz öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün mütləq kimənsə dəstək almalısınız. Odur ki, ümid bağladığınız hər kəşə üz tutduğunuz məsləhətdir. Hər hansı risk yolverilməzdir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Ərindən belə intiqam aldı

Rusiyada xəyanətə uğrayan qadın ərindən maraqlı intiqam alıb. Belə ki, o, kompüterini açıq qoyan ərinin başqa bir qadınla yazışmalarını oxuyandan sonra fərqli üsulla əl atıb. O, ərinə məxsus bütün dəyərli əşyaları şəhərin ayrı-ayrı yerlərinə yerləşdirib və bu barədə ona yazdığı "sevgi məktubu"nda qeyd edib. Məlum olub ki, qadın ərinin kompüterini tanış olduğu parkda hansısa oturmaqaltına, bank kartlarını ilk dəfə öpüdükləri kafedə masaya, sevimli disklərini onun sevdigi bir kinoteatrdə, məşmın açarını isə sevgilisinin yaşadığı evin qarşısındakı ağacın altına basdırıb. Qadın bunu məktubda yazaraq, sonda məzəli bir qeyd edib: "İndi isə bütün bunları toplamaq üçün sənin çox az vaxtın var, yaramaz. Əgər bunları səndən əvvəl heç kim ələ keçirməyibsə, təbii ki..."

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.